

febrer 1996 núm. 164 175 PTA.

LLUCMAJOR

de pinte en ample

100 cl.

25% vol.

XAROP
d'en

CORI

F. Vidal

Elaborado por Destilerias F. Vidal Catany. S.L. - C. San Francisco, s/n.

LLUCMAJOR (MALLORCA)

Emb. 1696 - PM Reg. Ind. 7/5497 - Elaborado en España

N.R.S.I. 30.3182/PM

EDITA

Obra Cultural Balear de Lluçmajor

INFORMACIÓ I PUBLICITAT
C/ Bisbe Taixequet, 105 (Lluçmajor)

DIRIGEIX
Catalina Font

COL·LABOREN

Sebastià Alzamora	Miquel Bezares
Ignasi Barceló	Celso Calviño
Llúcia Caldés	Miquel Cardell
Francina Capellà	Joan Clar
Sebastià Cardell	Antònia Font
Damià Duran	Joana Font
Bartomeu Font	Maties Garcies
Catalina Garau	Miquel Janer
Antoni Ginard	Coloma Julià
Franc Jaume	Benet Llompart
Antoni Llompart	Antoni Montserrat
Llorenç Mascaró	Maties Mut
Francisca Mut	Guillem Oliver
Miquel Mut	Margalida Palou
Jaume Oliver	Nanda Ramon
Bartomeu Prohens	Josep Sacarès
Sebastià Rubí	Miquel Sbert
Jaume Salvà	Catalina Serra
Tomeu Sbert	Joan Socies
Jerònia Socies	Arnau Tomàs
Gabriel Thomàs	Jeroni Tomàs
Pere F. Torrens	Antoni Vadell
Bàrbara Verdura	Francesc Verdura
Miquel Barceló	

SECCIÓ ESPORTIVA

Coordinador: Joan Quintana
Col·laboren

Joan Jaume, Jaume Manresa

IMPRIMEIX

TIRRENA, S.A.

TEL: 55 52 12

C/ Pintor Joan Gris, nº 2
MANACOR

El pensament de la Revista
s'expressa només a través
de l'Editorial

Editorial

Educació? Autonomia?

Aquestes darreres setmanes hem viscut, amb estupefacció, la picabaralla política que ha comportat com a resultat, de moment, la inviabilitat de la transferència a la Comunitat Autònoma de les competències en matèria d'estudis universitaris. Els ciutadans de les Illes Balears tornam a "gaudir" dels "privilegis" derivats de les concepcions centralistes i centralitzadores d'uns partits estatals més enderiats en qüestions de rendibilitat electoral hipotètica que no en garantir una administració al servei dels ciutadans. Entestats en la confrontació estèril, amb oblit espectacular de la protecció dels drets i del benestar de la ciutadania. No s'hi valen excuses de desequilibris o deficiències de pressupost, el que manca és **voluntat**. Manca voluntat d'acord per construir un país. Manca voluntat de coherència en la concepció del que significa autonomia. manca voluntat d'interès per dotar els pobles que integren l'estat de l'autogovern que, constitucionalment, els és atribuïble.

Un sistema educatiu il·lenc sense competències del govern autònom en matèria universitària no té cap ni centener. L'autonomia universitària de la UIB ha de desenvolupar-se en el marc polític autònom de la nostra Comunitat. Una dependència de Madrid (altre cop, en temes educatius tornam tenir l'"honor" d'ésser únics) resulta una absurditat conceptual, política i real.

Els partits (PSOE i PP) que avui (potser que d'ací dos dies la situació no sigui la mateixa) regeixen el govern de Madrid i l'autonòmic no poden jugar més (per interessos més o menys inconfessables) a *amagar cordeta* en qüestions de competències educatives i han de fer que la UIB sigui, ara mateix i amb tots els ets i els uts, la universitat d'aquestes terres, al servei de la gent d'aquestes terres.

Sense la Universitat nostra, el sistema educatiu propi (tan necessari) resultaria un miratge. A les Illes Balears ens és imprescindible l'autonomia en matèria educativa a tots els nivells. No tindrè mai autonomia si no tenim capacitat de decisió en l'educació, a tots els nivells. Temes com l'ensenyament de la nostra llengua i en la llengua nostra, la vivència de la pròpia cultura, la busca de l'universalitat des de la identitat pròpia perillan si es manté una situació de dependència anòmala d'un centre de poder aliè, llunyà i insensible. Però d'altres aspectes essencials, d'índole més planera, denoten, avui més que mai, la necessitat ineludible d'autonomia a l'hora de considerar l'educació a les Illes Balears: coherència i eficàcia del "mapa escolar" per a una remodelació de l'educació secundària que no suposi conseqüències traumàtiques als alumnes, a les famílies, als pobles petits; regulació i protecció en temes de lloc de treball, mobilitat, etc. del professorat; adequació de l'oferta de formació professional a la realitat econòmica i social de les Illes Balears i un llarg etc. que, fonamentalment, apunta a la capacitat per atendre i donar solució als nostres problemes, sense improvisacions (a Lluçmajor en sabem cosa d'això de les improvisacions en temes de planificació educativa) i amb responsabilitat.

Els reptes de futur són suficientment importants perquè, com a poble lliure i responsable, els volem plantar cara. Formar nosaltres mateixos la nostra joventut en l'estimació de la pròpia identitat, en el respecte dels altres, en el sentit de solidaritat, en la voluntat d'universalisme i modernitat no només és un **deure** que, com a comunitat, tenim, si no que constitueixen un **dret**. Un dret que les estructures polítiques han d'atendre: les competències educatives no són la panacea, però són un mitjà idoni i necessari per a fer-lo operatiu. ♦

Plenari de l'Ajuntament. 29-1-1996.

Rebutjades totes les mocions que l'oposició va presentar

Arnau Tomàs

El plenari ordinari de l'Ajuntament de Llucmajor, presidit pel tinent de batle, Lluç Tomàs, per malaltia del batle, Gaspar Oliver, va tenir temes d'interès prioritari les mocions presentades pel PSOE i pel PSM, relatives a la modificació del Reglament Orgànic de l'Ajuntament, l'adquisició d'extintors, radiadors, moquetes i un pla d'execució per tal d'acabar les instal·lacions municipals. Mocions que, totes elles, no varen ser aprovades.

Quant a la primera, Antoni Garcies es va lamentar que després de 7 mesos de sol·licitar un canvi d'alguns articles del Reglament Orgànic de l'Ajuntament, com el de la participació ciutadana, segons sembla amb el vist i plau del batle, actualment l'equip de govern, en tenir majoria, canvia de criteri i diu que no procedeix tocar cap paràgraf d'aquest reglament. "Els criteris -va afirmar Garcies- no es canvien amb majories o amb minories, això és una prova més de com funciona aquest Ajuntament". Ll. Tomàs, va al·legar que el Reglament no es canviarà perquè va ser redactat després d'un estudi minuciós i amb l'aprovació unànime del consistori en aquelles dates.

Referent a les mocions sobre l'acabament de les instal·lacions de l'edifici de la Guarderia municipal de s'Arenal, el regidor del PSOE, Gregori Estarelles, la va explicar dient que en ple hivern falten radiadors, extintors i moquetes, per a la comoditat i la seguretat física i sanitària dels nins i cuidadores. No obstant, la delegada de cultura, Antònia Suñer, va dir que el seu grup votaria en contra perquè les instal·lacions demanades, unes ja es trobaven posades i les altres en tràmit d'instal·lacions imminents, amb la sorpresa de Llompart, del PSM, que no va comprendre que si estaven d'acord amb la necessitat d'aquestes millores, votin en contra. Rabasco, per part seva, en afirmar que com a batle pedani de s'Arenal, ningú no li ha dit que la guarderia necessiti més radiadors". L'empat, a 8 vots, i les mocions foren rebutjades amb el vot del batle actual, Ll. Tomàs.

La darrera moció presentada pel

PSOE, que sol·licita l'adquisició de materials per als edificis i instal·lacions municipals, el regidor encarregat, Sebastià Artigues, va reconèixer que aquest departament es trobava "descontrolat" i que "ara es controlarà", i que només compraran els materials necessaris, així com es sol·licitin. L'assumpte va quedar sobre la taula.

Altres acords

El tema sobre la composició de les noves comissions informatives va tenir el rebuig del portaveu socialista, Garcies, el qual va denunciar que el seu grup, amb 5 regidors, té només 2 representants a les comissions, amb la qual cosa "els vots populars no serveixen de res", i, en canvi un senyor que no representa res "té major presència a les comissions, i així es prioritza el transfuguisme". Rabasco va acusar el PSOE que quan era a les seves mans la modificació del reglament per tal d'acabar amb el transfuguisme, no ho varen fer, i Ll. Tomàs, que "mai no varen estar amb el transfuguisme, però que s'han confeccionat les noves comissions per tenir majoria tant en aquestes com als plenaries".

La modificació de crèdits del pressupost prorrogat per a l'enderrocament

de l'H. Maracanà i la calefacció de la guarderia, de s'Arenal, tot i que al final es va aprovar amb l'abstenció del PSM en el tema del Maracanà, les crítiques de l'oposició es varen centrar en la manca d'aprovació del nou pressupost municipal, que "comportarà aquestes anomalies, segons A. Garcies. "El pressupost -va dir- és cosa exclusiva dels polítics i no dels tècnics i no és gens complicat, demà me'l donen a mi per confeccionar-lo i, en una setmana, està llest". Ll. Tomàs va contestar que ell el faria amb dos dies però que hi ha aspectes molt delicats i complicats que són cosa de tècnics.

El punt 8, sobre les sol·licituds al Consell Insular per al pla d'equipaments esportius, Rabasco va presentar la construcció d'un nou camp de futbol a l'estadi municipal de Llucmajor i de nous vestuaris i il·luminació als de s'Arenal, al mateix temps que va al·ludir als representants del PSM per tal que intercedeixin davant el CIM per aconseguir les millores sol·licitades. A. Llompart va respondre que el CIM obra amb rectitud, independentment del color polític de l'Ajuntament que sol·licita les noves instal·lacions esportives. ♦

EURO - IDIOMAS

Llucmajor

*Aprenen idiomes amb grups molt
petits amb professors amb experiència
natis i llicenciats*

Acadèmia d'Idiomes
Carrer Rei Jaume II, 48 • Llucmajor • Tel. 66 11 33

Visita institucional de la presidenta del CIM, Maria A. Munar

A. Tomàs

Foto: C. Julià

Dimarts, 23 de gener, la corporació de Lluçmajor va rebre la presidenta i els vice-presidents del CIM, Maria A. Munar, F. Triay i P. Sampol, durant una visita institucional.

A la sala d'actes de l'Ajuntament, el batle, G. Oliver, del PP, va exposar la problemàtica del municipi i sol·licità que sigui inclòs al pla d'Obres i Serveis, del qual quedà fora per mantenir alguns deutes amb el CIM. Va afegir que Lluçmajor, amb els 20.000 habitants dispersats en les diverses urbanitzacions, a més que ha passat de ser agrícola, industrial, a l'estat actual de serveis que depenen del turisme, i va exposar com a necessitats prioritàries, la restauració de sa Torre de cala Pi, el Molí d'en Bouet, a més d'una solució per a la crisi de l'empresa Yanko.

El portantveu del PSOE, Antoni Garcias, va exposar la necessitat d'una casa de Cultura i la protecció de l'Agricultura i del Medi. Antoni

Llompart, del PSM, es va referir a la protecció del patrimoni cultural del municipi, com els poblats talaiòtics de Capocorb, i l'esmentada torre de cala Pi i també el molí d'en Bouet. Rabasco es va limitar a donar suport a les peticions del batle.

Tant la presidenta, Maria A. Munar, com Francesc Triay i Pere Sam-

pol, prometeren estudiar i resoldre, en les mesures possibles i dins d'un ordre de prioritats, tots els problemes i les necessitats exposades, però canalitzant-les amb els acords puntuals, recordant, el Sr. Triay, que també el Consell, com l'Ajuntament de Lluçmajor, té problemes de deute. ♦

5

Les formes del cercle de Sebastià Alzamora

Altra vegada ens trobam parlant d'aquell llucmajorer jove i poeta que tots coneixem: Sebastià Alzamora. Aquest cop, no ha guanyat cap premi (tot i que va quedar finalista al Pemi Ciutat de Palma de poesia), ni tampoc ha publicat cap llibre (cosa que potser faci ben aviat), avui, doncs, parlem d'una lectura poètica que hi hagué el passat dia 29 de gener al centre cultural Sa Nostra, de Palma.

El recital forma part d'un programa de divulgació poètica que Sa Nostra du a terme i en el qual han participat diversos poetes, tant de llengua catalana com castellana, com ho és l'altre conciutadà nostre Miquel Cardell; cada una d'aquestes lectures ha estat, a més, impresa i editada pel mateix centre dins la Col·lecció poesia de paper. El recital fou presentat per Perfecto E. Quadrado, professor de la Universitat de les Illes Balears, i durà més o menys una hora.

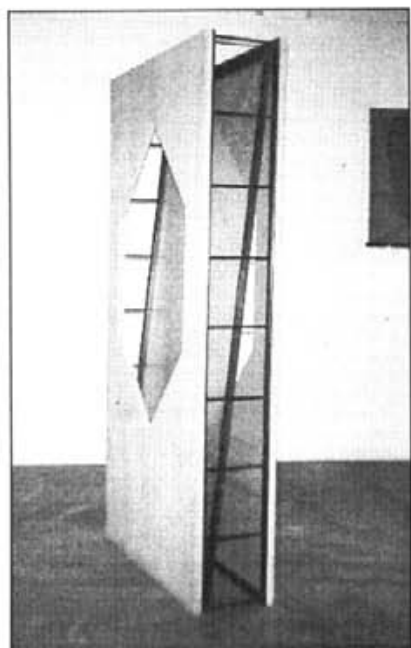
El conjunt de poemes recitats és un recull que inclou composicions de Bicefàlia, Rafel, i Apoteosi del cercle; Bicefàlia és un projecte audio-poètic-visual corealitzat per Sebastià Alzamora i Pere Janer, del qual en recità dos poemes; Rafel és la seva obra més coneguda precisament perquè és l'única que per ara té publicada, i d'ella n'escoltàrem onze poemes; Apoteosi del cercle és encara inèdit però és gairebé segur que d'aquí a poc es publicarà, d'aquest llibre en recità quatre poemes; a part de tots

aquests trobam dos poemes més que no corresponen a cap llibre i que són els que sumen el total de deu poemes que conformen el recull.

L'acte en general fou tranquil, càlid i sobretot molt plaent per tots els qui hi assistiren. ♦

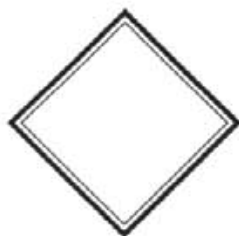
Exposició "Malesh" de Toni Garau

6 "La indiferencia -Malesh- el no molestarse en acabar un trabajo porque es imposible acabarlo y, en cualquier caso, da igual". Aquesta cita de W. Golding és la que dona títol "Malesh" a l'exposició de Toni Garau que s'inaugurarà dia 25 de gener a la galeria Carles Poy de Barcelona. L'obra exposada sembla d'allò més suggerent, esperam que l'artista tengui tot l'èxit que es mereix. ♦

Concert de Bartomeu Jaume

El concert de l'Orquestra Simfònica de Ciutat de Palma del passat dia 20 de gener, va tenir com a convidat solista el nostre amic Bartomeu Jaume el qual juntament amb Miquel Estelrich estrenà a Espanya el concert per a piano a quatre mans i orquestra de A. Schnittke. Com era d'esperar l'actuació de Bartomeu Jaume va ser tot un èxit. ♦

Antoni Rubí, premi extraordinari de Batxillerat

Antoni Rubí Puig, alumne de COU de l'IES "Maria A. Salvà", de Llucmajor, ha estat qui ha obtingut la màxima puntuació (17,30) a les proves corresponents al Premi Extraordinari de Batxillerat. El guanyador va optar per les matèries de Matemàtiques i de Dibuix tècnic i, juntament amb 5 alumnes més de Balears, participarà aquesta primavera a la fase Nacional. Enhorabona i sort!. ♦

TOMÀS MONTSERRAT (1878-1944)

RETRATISTA D'UN POBLE

Del 10 al 18 de febrer de 1996
SALA D'EXPOSICIONS
"SA NOSTRA"

AJUNTAMENT DE LLUCMAJOR

"SA
NOSTRA"

Obra Social
i Cultural

Comunicat de la Confraria de Penitents de la Joventut Seràfica

La Confraria de Penitents de la Joventut Seràfica celebra enguany el 50è aniversari de la seva fundació.

Fou l'any 1946, que el P. Sebastià Amengual, aleshores director de l'antiga i brillant, en el seu temps, associació de la Joventut Seràfica, fundà la Confraria de Penitents de la Joventut Seràfica amb la finalitat que els seus confreres participassin dignament als actes litúrgics de la Setmana Santa Il·luminadora i altres actes religiosos celebrats durant tot l'any en el nostre estimat Convent franciscà de Sant Bonaventura.

Per celebrar aquest cinquantenari, la Junta Directiva, aprofitant també l'avinentsa de la trobada anual de la confraria, va creure oportú la celebració d'una solemne Eucaristia celebrada amb el mateix Convent i un dinar de germanor en el Restaurant s'Espigolera de Lluçmajor.

Aquests actes tendran lloc, si Déu ho vol, el proper dia 10 de març a partir de les 11 hrs.

Naturalment aquests actes són oberts tant als confreres d'aquesta confraria franciscana, com també a tots els amics i parents d'aquests i simpatitzants del T.O.R. de Sant Francesc.

Per a qualsevol informació, poseu-vos en contacte amb el P. Sebastià Rosselló T.O.R. c/ Convent, 19 - Lluçmajor-. Tel. 66 05 02.

Vos hi esperam!! ♦

Commemoració a la sala d'actes de l'Ajuntament en el 38è aniversari del traspàs de Maria Antònia Salvà de l'Allapassa

Sebastià Cardell

Foto: C. Julià

Sota la presidència de la regidor de l'Àrea de Cultura del nostre Ajuntament, s'hi celebrà, dia 27 del propassat mes de gener, aquesta commemoració, amb una conferència pel professor Francesc Lladó i Rotger, llicenciat en Filosofia i Lletres, sobre el tema MARIA ANTÒNIA SALVÀ i MIQUEL FERRÀ.

Obert l'acte, el conferenciant fou presentat pel Sr. Mateu Monserrat i Pastor, i, seguidament, el Sr. Lladó i Rotger va fer ús de la paraula.

En la introducció -com ell ens digué- d'uns mots biogràfics referents a Miquel Ramon Ferrà i Juan, explicà, detalladament, com va néixer l'amistat entre les famílies Salvà de l'Allapassa, els Ferrà i Costa i Llobera i, particularment, entre Maria Antònia i Miquel, malgrat ésser aquests 15 anys més jove i també com, amb el temps, va esdevenir, segons ella mateixa ens conta el seu llibre "Entre el record i l'enyorança", el seu auxiliar en

les seves tasques literàries, ja que s'encairava tot allò que no podia resoldre per ella mateixa: era la seva cossa, li tenia una plena, il·limitada confiança.

Aquesta profunda amistat durà més de 40 anys i es veu reflectida en unes 800 cartes, tresor escrit, servat a l'arxiu de la família Salvà i que, anotat amb tota cura el poeta Miquel Gayà ha estat a punt de publicar-se i que, únicament dificultats econòmiques ho han impedit.

Suggerí que les nostres Entitats oficials aportassin llur ajut i que, impreses, els estudiosos hi podrien veure un caire nou de la poesia de Maria Antònia i també el coratge que sempre li va infondre el seu amic Ferrà i com la va donar a conèixer dins el món literari de Catalunya.

Esperam, il·lusionats, la publicació de la seva ben documentada i primorosament teixida conferència a la col·lecció "Papers de l'Allapassa" que cada any edita l'Ajuntament de Lluçmajor.

Acabat l'acte, els presents foren obsequiats amb el tomet núm. 8 de l'esmentada col·lecció. ♦

expert

ELÈCTRICA

Calafat

Sens dubte te convencerà

**INSTAL·LACIONS - SERVEI TÈCNIC - ELECTRODOMÈSTICS
OBJECTES DE REGAL - CLUB DE VIDEO**

C/. Sa Fira, 3 - Tel. 66 19 01 (Lluçmajor)

C/. Nou, 85 - Tel. 65 28 36 (Campos)

Carnaval i altres notícies

Aquest grup de dones de s'Arenal també jugaren a futbollet.

Tomeu Sbert

La diada més festiva de la nostra zona en temporada d'hivern és l'anomenat "Carnaval Platja de Palma", i que enguany compleix la vintena edició. Bartomeu Martí, gerent de l'Associació d'Hotelers ens informa.

La vistosa caravana partirà del carrer Costa i Llobera i seguirà pel passeig Miramar i carrer Republicans. Ja entrats a s'Arenal-Palma. Avinguda Nacional i arribada a la Plaça de les Meravelles on es trobarà el jurat qualificador dels diferents valuosos premis establerts; tot sempre, en primera línia.

Es compta amb l'Ajuntament de Lluçmajor i d'Ibatur, també amb el de Palma i algunes associacions de veïns i altres ajuts. La novetat d'enguany és que, acabada l'entrega de premis, a la mateixa plaça, hi haurà balls populars, música i festa.

El carnaval que ens ocupa, entre que hi participen unes mil persones i nombros públic, sol reunir deu mil persones en total.

Es previst que a la segona quinzena de febrer, es mantenguin oberts al públic quasi la meitat dels hotels existents a la zona (ca'n Pastilla fins a s'Arenal llucmajorer) amb la presència d'una quinzena de mils de turistes.

Institut

Han sorgit problemes referents al solar per construir-hi l'anunciat nou

Institut d'Ensenyament Secundari a s'Arenal. El director del MEC, Bartomeu Llinàs, anuncià l'esmentat centre que es construiria a la part de s'Arenal-Lluçmajor. Ara es diu que això és impossible, de moment, perquè el solar encara no és a disposició del Ministeri.

Aquesta revista han mantingut converses amb Jordi Llabrés, regidor d'educació de l'Ajuntament de Palma. Llabrés diu que segueix en oferta el solar anunciat, devora ses Cadenes, i que té l'inconvenient d'estar separat de la carretera Militar. Però, ha afegit el regidor, que es podria construir un pont i unir d'aquesta manera el solar esmentat. De moment, el que és cert, és que el MEC guanya temps.

Notícies breus

-Ens va deixar per sempre Joan Riu Masmijtjà, fundador de la Cadena Riu. Nascut a Olot, va arribar a s'Arenal el 1953 i comprà l'hotel San Francisco. La família Riu, establiment per establiment, va aconseguir tenir un vertader imperi hoteler.

-També morí el sacerdot Bartomeu Gomila Vallespir, que fou rector durant 15 anys de la parròquia de s'Arenal. Emprenqué, el 1969 la dura tasca de construir el nou temple que ara s'Arenal disfruta. I també va auspicar una escola parroquial, fins que es va inaugurar el CP del carrer de Sant Bartomeu.

-L'UD Arenal, de futbol, ha experi-

mentat una ostensible recuperació. Fins i tot es parla de salvar la III Divisió nacional. La tasca de Pep Dolç, com a entrenador, és altament positiva.

-Va dimitir, amb caràcter temporal, el president de l'UD Arenal, Joan V. López-Menchero. El màxim responsable, a la junta directiva, és Pep Gual Bonet.

-Per la festa de sant Antoni es feren molts foguerons. La gent va disfrutar amb els botifarrons i sobrassada torrats al caliu. Tot regat amb bon vi. Alegria i pau per a tothom.

-I ja que parlem de pau, hem de dir que el diumenge d'aquest mes, dia 4, es va fer una cadena humana per la pau, cadena que començava a l'església i arribava fins a la plaça dels Nins, amb la lectura d'un manifest demanant el bon conviure per a tothom. "Iguals però diferents. Tolerants, feim possible la pau", resaven els adhesius.

-El Ca'n Montes-s'Arenal, de volei, va perdre davant l'Andorra, a s'Arenal per 0-3 i això va significar la segona derrota de la temporada.

-D'altra banda, l'equip de bàsquet s'Arenal duu una temporada bastant irregular. Juga al polisportiu de s'Arenal-Lluçmajor, però es fan gestions per jugar la propera temporada al polisportiu "Toni Servera", de s'Arenal-Palma, a causa de problemes d'entrenament.

-Les baranes del "Torrent d'es Jueus", durant anys rompudes, han estat restituïdes amb barres metàl·liques adients. Una millora important i necessària.

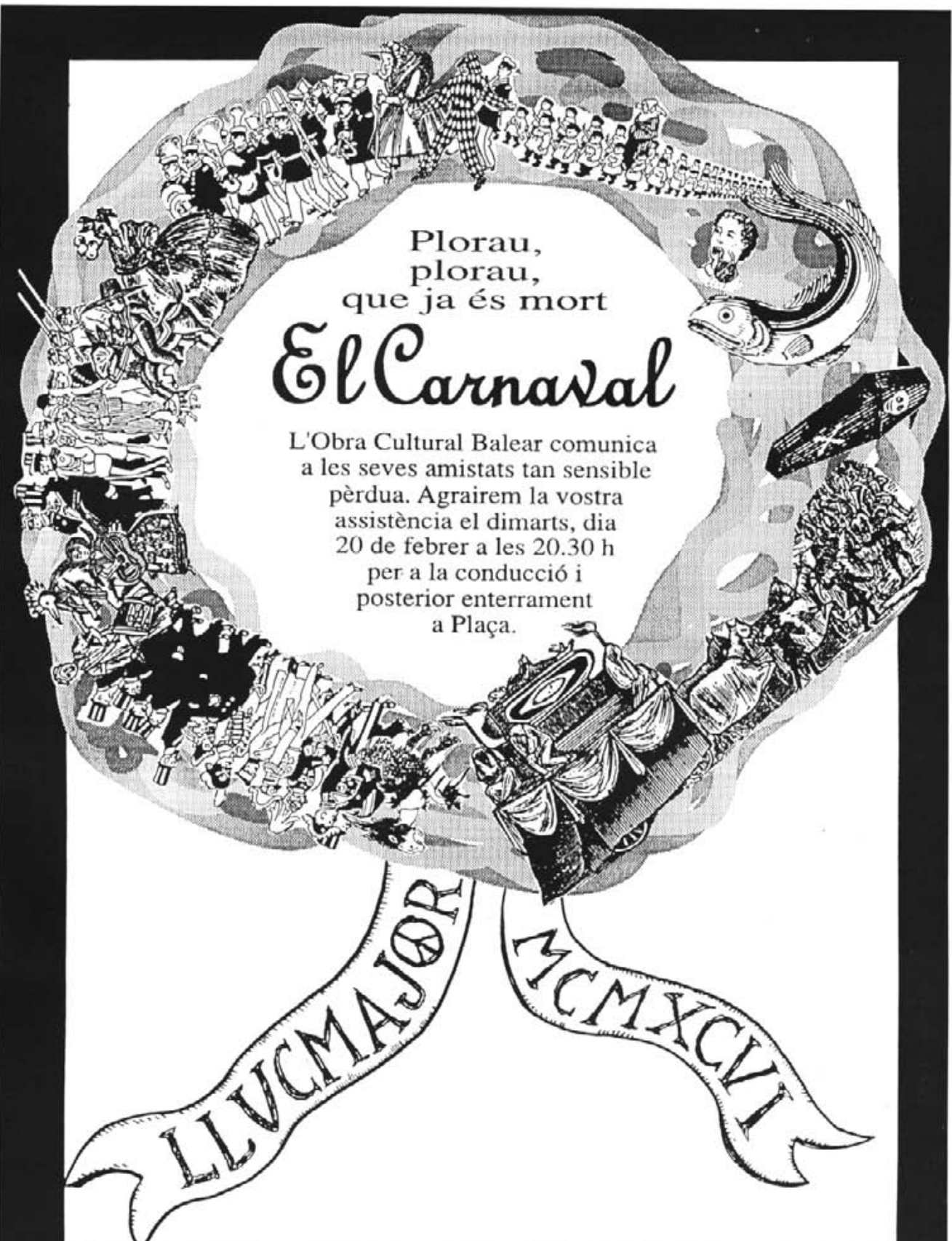
-L'Escoleta municipal del carrer de Sant Bartomeu ha estat denunciada per no tenir la calefacció adient i altres serveis necessaris.

-Es varen produir dimissions d'alguns membres de la Junta directiva de l'Associació de la III Edat de s'Arenal-Lluçmajor que presideix Julià Puig.

-Es a jugar un partit de futbollet de dones. La cosa es va animar de valent i es parla de noves confrontacions. Endavant!

-Les voravies de la part de s'Arenal-Lluçmajor estan en vies de solució en posar-hi rajoles noves.

-La revista mensual "Hoteltur", de gener, publica una entrevista a Maria A. Munar. Quan cita s'Arenal-Lluçmajor és per dir: "es tracta d'un punt negre de les zones turístiques de Mallorca". ♦

Plorau,
plorau,
que ja és mort

El Carnaval

L'Obra Cultural Balear comunica
a les seves amistats tan sensible
pèrdua. Agraïrem la vostra
assistència el dimarts, dia
20 de febrer a les 20.30 h
per a la conducció i
posterior enterrament
a Plaça.

LLUCMAJOR

MCMXCII

No s'avisarà particularment. • Un grup de músics s'han dignat a acompanyar-lo segons la forma acostumada. • Prèviament es llegirà el judici de condemna i el testament del finat.

Casa Mortuòria: C/ Bisbe Taixequet, 105 (Llucmajor).

ES PREGA DOL RIGORÓS.

Foguerons

Guillem Oliver
Fotos: Coloma Julià

El rite del cremar, fer foc, convertir en cendra el que ha estat i no volem que torni a ser o per ventura ja no pot tornar a ser perquè ha perdut les seves facultats pròpies i no és el que ha estat...

El foc purificador, la flama viva simbolitzant la força continguda dins la matèria inert que ens ret el seu darrer alè, acabant, amb la seva combustió, per oferir-nos el darrer que li queda, la calor de l'energia que produeix amb la seva mort.

La pagesia mallorquina és fort adepta a la piromania i damunt ella es fonamenta tota una manera de fer les coses, tota una cultura.

Foc, llum, esclafit terminal de bateg de cor, cor vegetal d'arbre que va ser i no és; que s'adreçava cap el cel i ara crema cap a l'infern, i els dimonis se n'alegren i ballen i fan jutipiris com les flames que fan carusses, dibuixen fantasmagòriques imatges llargarudes fent befa dels qui les contemplen. Llengües de foc que neixen arran del tronc i moren uns centímetres més enlaire; i moren i tornen a néixer sense parar, sense donar un respir, mentre hi hagi llenya per combustir, mentre hi hagi cors de fusta a punt de cremar... La flama llepa i produeix una altra flama, i no desapareix, es transforma; és l'energia produïda per una mort priomàntica, l'energia de la calor capaç de fondre roques, moure muntanyes i desplaçar mars i continents.

Oh, foc! que ho ets d'atractiu i despiadadament destructiu; que ho ets de traïdor! Sols ens pensam dominar-te, però no és així, tu ens domines. No feim amb tu el que volem, tu ho fas amb nosaltres.

Foc, claredat, fum.

Ens cremes, enlluernes, embulles. Difumines la veritat i ens fas veure el que no és.

Ens deixam cremar, ens deixam enlluernar i ens deixam embullar perquè el foc forma part de nosaltres mateixos, i jugam amb ell i ell amb nosaltres, i ell pateix i nosaltres patim, i a la fi... no res, cendra.

Cendra i quatre calius a l'endemà de les nits de fogueteres, de fogue-

Xamena feis sa sonada,
Bergues d'uis ritme i cantau,
jo ballaré si em deixau,
voltros sabeu que m'agrada.
I fins una altra vegada,
"Bona nit i adéu siau!". ♦

rons expiatoris, i no res..., no en queda més que el record d'una nit de bauxa, torrada de porquim, ball de llis i d'aferrat amb música empotada o en viu arreu del poble de Lluçmajor.

Entre els dies 12 i 27 de gener, un any més, diferents bars, restaurants i associacions cíviques han continuat la tradició dels foguerons, han fet torrades i hauxa amb els seus clients i amics, oferint pa i vi per acompanyar el torrat.

Supòs que en deixarem i per això no s'ha d'enfadar. Ara com ara, recordam els de Ca s'Hereu, Bar Nadal, La Parrilla, Escola de Música, La Parròquia, Associació de la Tercera Edat, Ses Forques (molt animat per conjunts de ball mallorquí convidats per En Joan Gelabert) alguns de particulars que feren dins un solar o dins foravila i que se crearen el seu propi ambient.

Molts d'anys per Sant Antoni!

Ah! i per acabar, volem dir que no en sentírem gaire de cançons mallorquines que no fossin les conegudes tonades dels balls mallorquins, emperò en volem publicar una que ens va fer gràcia:

11

Esperança Garcías

Cabells

Perruqueria UNISEX

C/. Antoni Maura, 13-B • Tel.: 66 17 46 (Lluçmajor)

— LLENCERIA —

Llaços i Botons

— MERCERIA —

COSMETICA

PERFUMERIA

REGALS

ROBA INTERIOR

Infants, home i dona

C/. Major, 101 - Tel. 12 01 34 (Lluçmajor)

Quatre mots

Pep Perelló, cantant líric

12

Catalina Font
Foto: Coloma Julià

-Des de quan, l'afició al cant?

-És una cosa que sempre m'ha agradat. Cant des dels vuit anys. He fet cursos al Conservatori, tot i que se'm pot considerar més bé com a autodidacta.

-Actualment, estudies cant?

-Sí, ara estudiï repertori i cant a Barcelona, on vaig molt sovint. El meu professor és Francesc Puig. Aquests són uns estudis que requereixen una dedicació gairebé completa; hauries de cantar tot el dia, perquè són estudis que no es poden deixar, és un treball molt difícil i, encara que no té límit d'edat, t'has de cuidar molt bé.

-A quin grup de veus inclouries la teva?

-La meua veu és de "tenor spinto". Jo em dedico al "Bel Canto" i he cantat tres anys amb el Cor del Teatre Principal. També he participat en concerts, cantant sobretot cançons napolitanes, òpera i sarsuela. És a dir, el que practico, és el cant líric.

-Tens alguns projectes de futur?

-Home, allò que més m'agradaria seria dedicar-me'hi per complet. Dedicar-me al "Bel Canto" com a professió i com a devoció. Si un té ganes reals d'una cosa, no té res impossible, encara que et pot resultar difícil. Considero que aquest és un treball com un altre i tot tipus de feina s'ha de fer bé. Jo no he anat a cercar aquesta possibilitat de cantar, simplement són coses que et passen, que et vénen totes soles. ♦

CLINICA DENTAL

Dr. Ll. Galmés Ferrer

HORARI:

Dilluns, dimecres i divendres (9 a 14)
Dimarts (9 a 13 i 17 a 19). Dijous (9 a 13)
Divendres horabaixa (16'30 a 20h)

ASSEGURANCES:

SANITAS

IMECO

ASISA

AXA (MARE NOSTRUM)

Carrer Major, 77 - Tel. 66 20 17 - LLUCMAJOR

Viajes
Xaloki, s.a
G.A.T. 687

I ara també al SUPERMERCAT PROHENS de
dilluns a divendres de les 17'30 a les 19'30
hores Tel. 12 01 64 • LLUCMAJOR

**9 DIES
AL CARIBE**

74.000 PTA.

TOT INCLÒS

C/ Maria Antònia Saivà, 38
Tel. 44 22 50 • Fax. 26 90 00

S'ARENAL

Enquesta

Heu notat si a Lluçmajor hi ha milionaris?

Llorenç Clar
Delegat "Sa Nostra"

-Naturalment que nosaltres ho hem notat, perquè les entitats financeres són les que fan les primeres gestions per tal que els nostres clients puguin cobrar els premis.

A més a més, s'ha de dir que aquests premis han estat molts i diversificats, la qual cosa ha fet alegrar moltes famílies del nostre terme. ♦

Josep M. Luna
Viatges "Xaloki"

S'ha conegut un augment de venda des del sorteig de nadal. De totes formes és normal que en aquesta època es venen molts de productes de llarga distància.

L'important és que no només toqui a un, sinó que toqui prop. De qualque manera ens veim beneficiats tots, si és així. ♦

Joana Ferragut
Joieria "Ca's Cotxer"

-Jo, en principi, no he notat res d'especial; les vendes han estat com l'any passat. Pentura a la llarga la gent pensarà en què pot gastar aquests doblers.

Unes persones m'han dit que vendran a cercar un parell de coses i que se coneixerà que han guanyat, però també m'han dit que primer han de cobrar. ♦

Pep Ramon
Tallers Marina

A mi no ha vingut ningú a dir-me que li ha tocat la loteria i que es volia comprar un cotxe. Ara per ara no hem notat aquest canvi, ni tampoc no he sentit molts comentaris pel poble. Al nostre carrer n'hi ha uns quants que els ha tocat la loteria, però tot continua igual. ♦

Miquel Janer
Ferreteria Ca'n Janer

Normalment la gent que guanya sol anar a comprar primer les coses grosses i després, les tallades petites, les deixen pel final. Nosaltres així mateix hem notat que hi ha moviment. Si s'ha de notar en res ha de ser en les coses grosses, no en allò de consum quotidià. A final d'any pots comparar però al cap d'un mes és difícil de dir-ho. Això sí, es nota que "s'olla bull", però per posar una estufa o una xemeneria, que és el tema que m'ocupa, això no es decideix en uns dies sinó que necessita més temps. ♦

Margalida Rigo
Elèctrica "Calafat"

Fa molt mal dir a veure si ho hem notat o no, perquè en aquestes dates de gener (els Reis), la venda sempre és més alta. De dir, ara, una persona que ha guanyat milions que sigui: "ara compraré un equip de música", per posar un exemple, no ha estat el cas. Hi ha gent que ha guanyat a la loteria de Nadal i ha vingut a comprar cosetes, regals, però és gent que sempre ve i no he prestat gaire atenció a aquest fet perquè les compres que han fet han estat normals, regalets que se solen fer en aquestes dates de Nadal i Reis. ♦

El PP renuncia a construir la central de s'Estatella

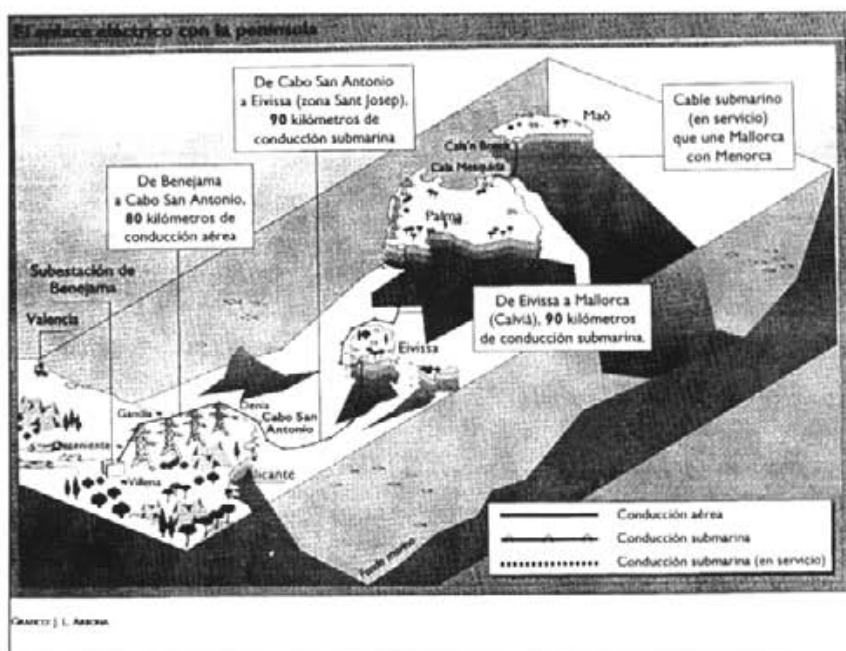
El Govern Balear a favor de la connexió per fil amb la península per al subministrament elèctric

Francesc Verdera

El rebuig del grup parlamentari del Partit Popular a la construcció de la central elèctrica de s'Estatella i la seva aposta per la connexió per fil amb la península suposa de moment una sentència absoluta per a l'esmentat paratge de la costa llumajorera. Aquest nou pla per solucionar la demanda d'energia elèctrica, sempre ha estat descartat per GESA, i el seu director general Miquel Pocoví va manifestar que l'enllaç s'havia de fer a través d'uns 90 quilòmetres entre la península i Eivissa i uns de 90 més fins a Mallorca. Això suposa la instal·lació d'un total de 180 quilòmetres de fil submarí.

L'enllaç, segons el director general de GESA, es realitzaria unint el cap de Sant Antoni, a Alacant, amb la zona civissenca de Sant Josep, des d'on, sortiria la connexió fins a la zona de Calvià. Juntament amb això, caldria fer arribar fins al cap de Sant Antoni el subministrament i l'estació més propera es troba a devers 80 km, a Benejama, per la qual cosa caldria instal·lar una línia aèria des d'aquesta localitat al cap. Entre Mallorca i Menorca ja existeix un enllaç des de Cala Mesquida a Cala Bosch, a Ciutadella.

El president del Govern, Cristòfol Soler, va manifestar que no s'ha de rebutjar la idea de l'enllaç submarí i que, de fet, en alguns països de la Unió Europea, "existeixen excedents de producció elèctrica que són adquirits per altres, Espanya inclosa". No obstant, el president tampoc no va descartar la possibilitat d'una nova central, tot i que va precisar que hau-

ria de ser més petita que la prevista per construir a s'Estatella i ubicar-se en una zona en la qual l'impacte ambiental fos mínim.

Els responsables de GESA argumenten que l'enllaç submarí no és una bona solució, i que el projecte resulta "difícilment justificable des del punt de vista econòmic". Entre els inconvenients, segons l'estudi de GESA, es troben la reducció de la qualitat del subministrament, les pèrdues d'energia en la pròpia connexió, l'impacte visual de la xarxa elèctrica a la zona de Llevant, les estacions de conversió de la península i de Balears, així com la pèrdua d'autonomia en matèria de subministrament elèctric.

Miquel Pocoví assegura que per garantir el subministrament s'haurien d'instal·lar dos fils. En cas d'avaria

d'un d'ells, l'altre podria sumir la càrrega total mentre se solucionés el problema amb la finalitat que Mallorca no quedés sense subministrament durant el temps de les reparacions. Segons l'estudi de GESA, l'enllaç amb un sol fil tendria un cost entre els 20.000 i els 25.000 milions de pessetes, quantitat per duplicar si se n'instal·len dos.

GESA no és l'única institució que ha manifestat l'oposició a la solució de l'enllaç per fil. El GOB s'ha mostrat contrari a aquesta alternativa perquè, segons la seva opinió, "suposa traslladar el problema de contaminació a un altre punt geogràfic" i no implica "cap canvi de política per part del PP de Balears respecte del futur energètic de les illes". ♦

14

La Palmera
es fasser
Histodiador Terrasa, 37
Teléfono 66 04 69
LLUCMAJOR (Mallorca)

SA FILOA
C/ MELIÀ, 3 - LLUCMAJOR

Ses escoles, en perill d'enderrocament?

Jaume Oliver

Davant alguns rumors referits al possible enderrocament de l'edifici del Col·legi Públic "Jaume III" i la construcció en el mateix solar d'un nou edifici escolar, sembla oportú un debat-reflexió per part de l'opinió pública llucmajorera sobre els valors i contravalors de les possibles decisions, preses o per prendre, en relació a aquest popular edifici de la vila. Entre d'altres aspectes, caldria tenir en compte els següents:

1.- Tots els edificis públics de caire institucional tenen, a més d'un valor econòmic o estrictament funcional, un valor emblemàtic, històric i cultural.

2.- Sempre són possible diverses solucions a un mateix problema, segons els criteris que es facin servir o les perspectives que es considerin prioritàries.

3.- No solen resultar positives per al bé comú les polítiques de fets consumats. Seria llastimós veure un dia màquines excavadores enderrocar Ses Escoles sense conèixer les circumstàncies que han motivat aquesta decisió, que han estat els seus responsables, qui la coneixien i els avantatges o inconvenients econòmics, tècnics, pedagògics i ambientals que se'n deriven.

4.- S'hauria de conèixer amb detall (és veritat que ja es coneix suficientment de forma global i conjunta) tota la problemàtica arquitectònica, tècnica, funcional i pedagògica

d'aquest edifici escolar, i els límits reals de la seva indiscutible degradació. De la mateixa forma s'haurien de conèixer les aportacions de la nova alternativa o alternatives, per tal d'endevinar quantitativament i qualitativa.

L'enderrocament d'un edifici constitueix un fet irreversible. Tenim l'exemple de l'antiga estació del tren, enderrocament que quasi bé tothom avui considera un error des de la perspectiva històrica, cultural i emblemàtica. L'edifici del Col·legi Públic "Jaume III", conegut des de la seva construcció com Ses Escoles, té uns notables valors en aquest sentit, valors que han d'esser considerats a l'hora de prendre una decisió definitiva. Dissenyat segons els cànons racionalistes per l'arquitecte escolar Guillem Forteza durant la Segona República i associat a la iniciativa del

batle Bartomeu Sastre Garau, (a) Llopis, ha estat el primer i l'únic edifici escolar públic de nivell primari, específicament construït per a tal fi, ubicat al case urbà de Lluçmajor. Maltractat per la història i pels esdeveniments polítics (abans d'esser estrenat com a escola ja fou quarter i patí, anys després, una greu i continuada manca de conservació, vertadera responsable, juntament amb el pas dels anys i de les continuades reformes educatives, de l'actual situació) aquest edifici mereix una justa valoració per part de tots.

Una decisió que no ho tenguí en compte constituirà un greu error. Abans de l'enderrocament, hi ha molt que debatre. Potser una altra alternativa, que solucionàs totes les mancances actuals i respectàs els valors emblemàtics de Ses Escoles, fora millor. ♦

15

**NUEVO OPEL
CORSA
¡MI COCHE!**

**AUTOMÒBILS
LLUCMAJOR S.L.**

Ronda de Ponent, 30 - Tel. 66 06 24 (Lluçmajor)

Els Dragons

Bartomeu Prohens Perelló

Il·lustracions: Miquel Pou Amengual

3.- L'incident del vidre i el vi.

Si el bayle, noticioso de ello, huviessen echo sus rondas, y estorvando con ellas que los paisanos no anduviessen de noche a quadrillas, éstos no huvieran tenido el atrevimiento de tirar la pedrada al referido tambor pues se huvieran refrenado con las rondas, si las huviessen echo el referido bayle, de lo que ay imminente peligro de que suceda algún desastre pues andando el paisanage sin freno se atrevirán a alguna fechoría contra los soldados, y como éstos sea preciso se les permitan las armas, habrá algún estrago... (f. 16v). (1)

Fou el sergent Diego Escolly, un irlandès, qui donà la verdadera pista del perquè d'aquells incidents. Començà les seves explicacions recalcant, com els altres dragons, que *he observado que los paisanos de este pueblo son muy orgullosos y atrevidos contra los soldados, ... (f.15)*

Aquestes paraules eren el preludi d'una narració violenta. Les paraules d'Escolly que encapçalen aquest apartat volien ser una profecia del que podria succeir si els incidents no s'aturaven. Una profecia i també una amenaça. Els dragons insistien en la necessitat de dur armes. És evident que volien utilitzar-les si eren atacats una altra vegada. Però l'irlandès volia recalcar l'absurditat del comportament de la gent de Lluçmajor. Els "paisans" no podien ser tan orgullosos. No era lògic. Es tractava d'explicar les raons de la revolta, de l'actitud negativa tan perseverant. Diego Escolly creia conèixer els motius de l'orgull dels llucmajorers.

El sergent havia enviat el soldat Joan Mas -que no era mallorquí malgrat el nom- a cercar vi a una taverna. Li donà una ampolla de vidre perquè l'omplís amb el vi que havia de comprar. Joan Mas anà a la taverna d'en Bover i es trobà amb tres dragons que eren allà. En aquell moment Joan deixà l'ampolla en terra, i *un paisano que se señalará pues yo no le conosco, dio puntapié al dicho flasco y le hizo pedaços sin más motivo que su depravada malicia, y porque el referido Mas pidió al referido paisano que le pagasse el flasco, éste y otros*

que eran en dicha taverna se levantaron contra dichos soldados a pedradas, de manera que los fue preciso a los soldados escaparse como pudieron pues me dixeron que se (juntaron) luego más de sinquenta paysanos, y como los soldados andan sin armas, no tuvieron más que hazer, sino escaparse... (f. 15v). Els quatre dragons confirmaren els fets. Joan Mas declarà que no coneixia l'atacant, però que si el tornava a veure l'identificaria. L'ampolla ja era plena de vi quan fou rompuda. La conversació entre el dragó i l'agressor començà de la següent manera.

-Uste ha echo una bella cosa.

-¿Y qué? (f. 18)

Després Mas demanà que li pagàs l'ampolla, però l'altre digué que pagaria amb un "caray" ("carajo"). Els tres dragons no estaren d'acord i exigiren que pagàs amb diners i no amb paraules insultants. Aquí començà la brega. Algú dugué una pedra del carrer, i molts dels presents defensaren amb accions que l'ampolla no s'havien de pagar. Finalment els dragons fugiren. No anaven armats, protestaven els qui declararen aquests fets.

El sergent irlandès s'indignà quan descobrí que l'assumpte havia estat arreglat entre el comandant i el batle de Lluçmajor. Aquest li envià una pesseta per l'ampolla rompuda, però Escolly no volia la pesseta sinó la seva ampolla. Evidentment allò era im-

possible, però el sergent estava indignat perquè tota la culpa del fet la tenia el batle, que no s'ocupava de mantenir l'ordre al poble. El batle s'hauria d'haver encarregat de fer rondes durant la nit per tal d'evitar incidents, i en comptes de fer-ho es dedicava a animar la conducta de la gent del poble. Escolly denuncià immediatament l'incident, un greu incident perquè era una agressió gratuïta, injustificable, i perquè significava que un grup nombrós de "paisans" havien atacat uns dragons desarmats. El comandant dels soldats ho denuncià al batle. Era aquest qui havia de fer les investigacions, però en comptes de fer ell la recerca demanà que li donassin els noms dels culpables. Allò era impossible, els dragons no podien identificar els atacants sense la col·laboració dels llucmajorers, i aquests no parlarien. Segons el sergent irlandès si s'hagués castigat aquells homes, sobretot el que va rompre l'ampolla de vi, la gent del poble s'hauria tranquil·litzat. Ara el mal ja era fet, però les coses encara podien empitjorar. Els militars sabien que si bé era cert que l'ampolla havia estat pagada el culpable d'haver-la rompuda amb violència no havia rebut cap càstig.

Aquell interrogatori donà els primers indicis de l'origen del conflicte. En realitat tots sabien per què s'havia produït aquell clima de lluita contra els dragons. Ni el comandant ni el ba-

tle ho havien pogut arreglar, perquè ni un ni l'altre oblidaven que formaven part dels dos col·lectius enfrontats. El problema principal era l'aigua dels abeuradors. És significatiu l'apropament indirecte que es va fer del cas. Tot i que tant el comandant com el batle sabien bé quin era la causa de tots els enfrontaments, no en volien parlar. Es començà per investigar els incidents més petits, sense fer referència al problema real. El perquè d'aquesta actitud és que ni un ni l'altre volien mudar llurs opinions, i per altra part representaven autoritats enfrontades. El batle havia de ser la veu del poble, i no volgué claudicar davant l'autoritat militar del militar francès. El comandant, per la seva part, no volia renunciar al que considerava un dret. La manca de confiança entre un i l'altre és ben manifesta. Només el progressiu increment de fets violents decidí que s'organitzàs una investigació.

4. Cavalls i aigua bruta.

... los paisanos nos tienen grande odio y mala voluntad, y creo que todo nace de que de continuo nos quitan la agua del abeurador de los cavallos, y la llevan en otros parages... (f.20)

Declaracions del dragó Juan Babtista Lecurie.

Curiosa la lògica del dragó Lecurie. En el fons si els "paisans" odiaven els dragons era perquè aquests feien un ús inapropiat de l'aigua. Els militars destacaren els greus problemes que tenien per aconseguir que els cavalls poguessin beure tranquils. Teòricament havien de beure a les vuit, però l'oposició de la gent era tan decidida que moltes de vegades eren les deu i mitja i encara no ho havien pogut fer.

Els "paisans" eren tan poca-ver-

gonyes que fins i tot impedièn davant la presència dels soldats que l'aigua arribàs als animals. Explicà un dragó com *en mi presencia, y trabajando yo para que llegasse la agua al abeurador, en la que estaban esperando los cavallos, tapó la sequia con piedras y tierra, echando la agua por otro lugar...* (f.19). Que el comandant dels dragons hagués col·locat un dragó que havia de vigilar l'aigua no serví de res. La reacció de la gent fou encara més agressiva i decidida. Els llucmajorers començaren a insultar els soldats. Explicà Lecurie que *los paisanos hombres, y mugueres, que llegan al abeurador nos dicen mil infamias, diziendonos gachos, traidores, nosotros somos primeros que vosotros* (f.20v). I és que en el fons d'això es tractava: qui eren els primers? No semblava que es pogués trobar una solució. Els soldats tenien molt clar que els cavalls havien de beure a les vuit, i la gent del poble havia decidit que allò no podia ser. Un altre dragó, el francès Perión di-

gué que els paisans removièn l'aigua amb la intenció manifesta d'impedir que els animals poguessin beure. Si els cavalls arribaven a fer-ho era per pura set. Indicava amb indignació que aquests fets no havien estat aturats ni pel batle ni pels regidors.

Es tractava de fer un escarment. El problema era identificar alguns culpables. La detenció de Miquel Thomàs "Llobet", homònim del batle, el jove que havia tingut l'incident del berenar amb un dragó, no era suficient. En el fons no es tractava sinó d'un fet aïllat, tot i que era evident que el comportament desvergonyit responia a un ressentiment contra els soldats. Per altra part no havia succeït res, i el dragó havia llençat la primera pedra, mai tan ben dit. La gent del poble no semblava disposada a donar noms. El batle tampoc, tot i que coneixia bé els responsables de l'incident de l'ampolla perquè havia negociat amb ells. El delator va ser el taverner Bartomeu Dols, que no era de Llucmajor sinó de Santa Maria. Se-

CONSTRUCCIONS

LAMPINO, S. L.

Especialistes en reestructuració
de cases antigues

C/. Nord, 9 - Tels.: 66 04 88 - 66 17 61 - 66 08 38

FORN DE PA
I
PASTISSERIA

Ca'n Lluç

Sant Llorenç, 78 - a - Tel. 66 06 69
LLUCMAJOR (Mallorca)

gons Dols qui va rompre l'ampolla fou Bartomeu Estela. Quan aquest es negà a pagar-la un dels soldats li pegà una galtada, y luego los companys de este surtiren al portal, de los quals vax conèixer, a Damià Estele, Jaume jermà de este qui rompé al flasco y el pare del dit Damià, y los altres de le quadrille no los sé sos noms, que com som estern de esta vila no conech molt les perçones... (f.26). Dols no tan sols delatà els culpables de l'aldarull sinó que també s'atribuí que la brega no hagués acabat pitjor. Els dragons havien hagut de callar per prudència, ja que *los moradores de esta vile són molt salvages y rigurosos, y luego se estan units contre los soldados y contre qualsevols perçones esternes...* (f.26v). A més a més digué que el comportament dels llucmajorers era inexplicable, ja que *unt del dit abeuredor se trobe una font o cisterne de le metexe aigua bestant per e tote le ville, y és cert que és cose perniciosse que possen totes les gerres de le vile dins del abeuredor, evont deuen beurer los cavalls* (f.27). Les declaracions de Dols foren confirmades per Jaume Estela, pare i oncle dels Esteles implicats en la brega. Jaume Estela era un home ja major, un trencador de pedra de seixantacinc anys. Segons la seva versió tot era un malentès. El seu nebot Bartomeu no havia romput l'ampolla intencionadament, sinó per accident. el seu fill Damià, *treginer de ous y haviram* (f.29), explicà que la culpa de tot la tenien els dragons, perquè el seu cosí havia dit que es tractava d'una desgràcia. Quan es negà a pagar el

dragó li pegà la galtada, y luego se mugué ruido perquè el dit Barthomeu volie pegar al dit soldat, com de fet se lo merexie pues si me agués pegat a mi, y agués pogut pegar-li una arcabussada cas que agués tingude arme la eurie tirade al dit soldat... (f.29v).

Era el moment del batle Miquel Thomàs "de le Erestete". Tenia 67 anys. El batle era un home major, més major que Jaume Estela. Eren homes que s'havien fet, que havien crescut en una altra època. Podien entendre la diferència entre la situació anterior a 1715 i la que havien de viure. La presència d'aquells soldats estrangers havia de ser difícil de suportar. Miquel Thomàs havia decidit exposar el punt de vista dels llucmajorers, i defensar-lo. Era el moment de prendre partit, d'explicar per quina raó els responsables dels atacs no havien estat detinguts.

Y és cert que los paisans generalment se troben agreviats de los dits soldats, o per millor dir molt vecssats y oprimits, perquè el dit comendant no vol que los paisans ni les dones

tregan aigua del abeuredor ab les gerres e algunes dones quant van en dite abeuredor per aigua, y los demès sen tornen sens aigua perquè ay pose unes sentinella, y no sols esto, sinó que le sentinelle no permet que los paisans abeuren sos ganados maiors en dit abeuredor, antes que began los cavalls, y algune vegade ha sucshüt que el sentinella ha donat de palos a algun paisà perquè abeurave una bèstia en el segon abeuredor, y com le gent està acostumada a pendrer aigua ab les gerres del dit abeuredor, sinó en algun any estèril que

falte le aigua, y el regidor qui cuida de le aigua fa cride que ningü trega aigua del abeuredor ab gerres, ab le pene a ell ben viste, are que no falte le aigua vaient que dit comendant, vol privar que no tregan aigua del dit abeuredor amb les gerres, les paisans estan enfedats... (f.30)

No hi havia cap dubte en les paraules de Thomàs. Els llucmajorers se sentien "oprimits" pels soldats, i el que succeïa amb l'aigua era injust.

Nota:

(1) El sumari dedicat al conflicte entre llucmajorers i dragons es troba a l'Arxiu del Regne de Mallorca, classificat com Cúria reial, Lluçmajor, 1730, Leg. X, nº 308: *Inquisició fiscal rebuda contra les persones Jaume Estela, Jaume y Bartomeu Estela, germans, fills de Guillem, y altres no coneguts, culpables de haver tinguda una riña contra los soldados dragons del Regiment de França qui són en dita vila.* ♦

CARNISSERIA □ XARCUTERIA

ZANOQUERA
GARCÍAS

Plaça Espanya, 62 - Tel. 66 13 02 • LLUCMAJOR (Mallorca)

Restaurant

Gran Via

Noces - Banquets - Comunions
i Bateigs

Informació: Tel. 66 03 17- LLUCMAJOR

Xerrades de cafè

Què feim amb els molins fariners

Un que escoltava

-Què no saps què passa amb els anomenats molins fariners?

-Home! Jo, l'únic que sé és que fa molt temps que no molen ni blat ni fan farina.

-No tots...

-La majoria...

-Però perquè es troben protegits per la llei, el propietari d'un molí d'aquests, no el pot enderrocar per construir una vivenda al seu gust.

-I, per tant, també el té mal de vendre, perquè no trobarà comprador, a causa d'aquesta protecció.

-Idò, diguès que té un bon berenar, el propietari d'un molí d'aquests...

-Pareix que ha de ser al contrari, perquè si es troben protegits i considerats monuments històrics, pareix que han de tenir molt de valor...

-Idò no valen res, perquè ja em diràs quin profit pot tenir l'amo...

-I a més, si cau, i l'ha de restaurar per compte seu.

-Diuen que el Govern els dona una subvenció.

-Però la resta, l'ha de treure de la pròpia butxaca...

-Maldament, i què ha de fer amb un edifici que només serveix d'ornament?

-A no ser que el promocioni per visites turístiques...

-Els turistes que vénen a Mallorca, només van de platja i de discoteques.

-Mira "Sa Nostra", que va comprar i restaurar el Molí d'en Gaspar, al final s'ha convertit en un centre per a disminuïts.

-Un centre, per cert, modèlic.

-Sí, perquè abans, poc èxit de públic tenia aquest Molí...

-En tenia poques, de visites turístiques.

-Idò, jo crec que el que hauria de fer l'Estat, és comprar els molins que consideri que són dignes de conservar.

-I els altres, si el propietari els vol tomar per fer una vivenda al seu gust, que ho faci.

-Com el "Molí d'en Bouet", que cau de ruïnós, i el propietari no el pot enderrocar.

-Jo voldria que la gent que ho defensa, en tengués un i manca de milions per restaurar-lo, a veure què farien...

-I a més, si necessitassin una casa per estar.

-I és que no és igual predicar als veïnats que a casa seva.

-De totes maneres, crec que si no hi hagués organitzacions que defensassin monuments i patrimonis històrics, seria un desastre, perquè ja no en quedaria cap.

-És veritat, perquè ja han desaparegut moltes de les anomenades creus de terme, la trona de l'església parroquial...

-Etcètera, etcètera, etcètera... ♦

BAR - CAFETERIA

CAN LAMPINO

- Menús casolans diaris
- Gran variació de plats combinats
- Pizzes casolanes fetes al moment
- Tapes variades
- Carn a la brasa
- Terrassa amb jardí

C. de Gràcia, 59 (Llucmajor)

**Servei de begudes
i menjars de qualitat
a bon preu**

Avda. Carles V
Tel. 66 11 17

D'ofici ... selleter

El treball del cuir a Lluçmajor

Celso Calviño
Franc Jaume
Joan Jaume
Foto: J. Clar

L'ofici d'aquest mes tracta sobre el treball del cuir, el qual altre temps va tenir molta d'importància a Lluçmajor degut a què la majoria de gent es dedicava a les labors del camp.

Per aquesta raó aquest mes hem entrevistat a mestre Bernat Salvà i Jaume, nascut el dia 6 de gener de 1916; va ésser un dels darrers selleters de la nostra vila i ara als seus vuitanta anys ens parla d'aquest ofici que el temps ha fet desaparèixer.

-Què ens podrieu contar de quan éreu al.lot?

-Vaig començar a anar a escola amb les Monges de la Caritat, després amb el mestre Pujol fins als tretze anys, amb el qual vaig aprendre a resoldre problemes amb regla de tres simple i a omplir pagarés i lletres de canvi, si bé això, ho feiem un o dos pès al mes.

-Com començàreu en aquest ofici?

-Unes quantes vegades, quan era al.lotot, vaig anar a can Joan, el selleter, que estava prop de ca nostra, a ajudar-li a encerolar fil, fent-lo passar per dintre de cerot calent que era una mescla de cera i de pega que empraven especialment els selleters i sabaters per encerar els fils amb que cosien.

Però abans d'entrar de mossò de selleter, vaig fer feina de trencador al Pilarí, aviat m'entraren ganes de deixar-ho anar, sobretot quan veia aquells homes de cinquanta o seixanta anys caminant encorbats degut al mal d'esquena, fruit de la feina feixuga que feien.

Una vegada havent parlat amb el meu pare, que era sabater, de la meua idea d'entrar de mossò de selleter o

sabater, vaig començar a treballar al taller de Can Borton; era un poc abans de la República.

A can Borton hi vaig estar un grapat d'anys, fins l'any 48, després vaig posar el meu taller, primer al Born a la portassa de Can Canals, seguidament a Can Mandins al Llogaret, també vaig estar a veïnat de la carnisseria i quan la feina ja era poca i s'anava acabant, vaig partir cap a Ciutat on vaig fer altres feines.

-Quins altres tallers hi havia a Lluçmajor?

-Per aquests temps a Lluçmajor hi havia cinc tallers de selleters. El més important era el de can Borton, que tenia com a clientela les millors possessions dels voltants, ca s'Hereu, Gomera, son Marrano, ... En el carrer de sant Joan hi havia de cas Coixiner, un altre estava al camí de Campos, també hi havia es Tort Selleter al camí de Ciutat, n'Antoni Collera que tenia el taller devora s'Abecador Rodona (Plaça de cas Freres) i en Lladó, que havia fet feina de sabater a can Pola i que va ésser el darrer selleter de Lluçmajor.

-I del taller de can Borton?

-El taller era de mestre Antoni Borton Tomàs "Borton", i es trobava al carrer de Bons Aires. Hi feiem feina el mestre Borton, en Justo Zarallo

Díaz, que vivia a la fonda de ca l'Espardenya, al carrer de sa Fira, en "Corte" i jo.

-Quines feines feieu?

-Al primer temps hi havia molta feina, feiem de tot, guarnicions per a les bèsties i carruatges i també treballàvem amb els cotxes, fent toldos, forros de cadires, ... Però el que feiem més era arreglar els guarniments de les cavalleries i carruatges, els temps no estaven per tirar res i calia aprofitar-ho fins al final.

Les guarnicions que més sovintaven eren: **la collera**, coixí que hom posa al coll de l'animal per junyir-lo a l'arada o als carruatges, (les colleres es feien de dues maneres, la primera, partint d'un motlle tallàvem la verdana, que era la part que anava damunt la pell de l'animal i havia d'ésser dolça, i li cosíem palla llarga ben estreta, donant-li la forma, després col·locàvem la tapa de cuir i les corretges i sivelles; l'altra manera, rea fer un saquet de cuir i omplir-lo de palla i pèl, era més ràpid però no quedava així com cal); **el sellatò**, seient de cuir, de forma especialment adaptada a l'esquena del cavall, amb la superfície lleugerament còncaua, de manera que d'ell pengen unes corretges que aniran passades als braços del carruatge i l'aguantaran; **les cabaça-**

des, guarniment del cap dels animals de tir; el **corretjam**, conjunt de corretges del guarniment d'una cavalleria.

També fèiem feines als carruatges: **envelats** de lona o tela, **folros** de cuir, tela o lona,...

I als primers cotxes arreglàvem els folros de les cadires i l'envelat que eren de pell i després ho férem amb tela.

-Quina era la matèria primera?

-Era el cuir de bou, pell adobada i caracteritzada pel gruix, dos o tres mil·límetres, i la seva duresa. Aquest cuir ens arribava del Nord, generalment era de color cru, groguenc, però el millor i més fi era el negre, que venia de Catalunya i Santander, que servia per fer les guarnicions fines de carretons i cabriols, carruatges lleugers de dues rodes tirats per un sol cavall, oberts del davant i proveïts d'una capota plegable.

També empràvem teles i lones de color cru, color groguenc i pàlid propi del teixit cru. El fil encerolat per cosir. I sivellam de metall, que a les guarnicions fines estava niquelat.

-Quines eren les eines?

-Per tallar el cuir empraven les **mitges llunes** que era una eina consistent en una fulla d'acer aproximadament semicircular amb un o dos mànecs i les **cutxilles**. L'**alena**, punxó d'acer, era emprat per foradar, cosir i ripuntar el cuir. Les **tisores** per tallar la tela i la lona. Les **agulles** per cosir i ripuntar les teles i lones. A més de moltes de les eines pròpies dels sabaters.

-Quina va ésser la millor època?

-Record i pens amb l'època de la febre del cabriol (cabriolé: carruatge lleuger de dues rodes tirat per un sol cavall, obert del davant i proveït d'una capota plegable).

Eren els anys quaranta, poc després del Moviment, quan amb l'estraperlo i el contraban entraven diners a les mans dels pagesos. La majoria feren fer cabriols i carretons lleugers amb baranes de barrerons tornejats amb la part superior tombada cap a fora. La vela descansava sobre un conjunt de cercles concèntrics, que s'obrien i s'aplegaven tots junts sobre el centre de la barana. La caixa, lleugera i petita, seia damunt un conjunt de ballestes superposades, que descansaven sobre el fuell de ferro, portaven també un pujador per banda. Els de més categoria darrera solien dur una porteta amb el corresponent

pujador. Els braços no eren rectes sinó un poc corbats per avall a la part davantera. El seient podia ésser central, mirant a la bístia o també haver-n'hi un per banda, al costat de les baranes.

Una vegada sortien dels tallers dels mestres de carros (fusters grossers) entraven a la nostra botiga on els vestíem amb cuir, pell, lona i tela. No era estrany que seients i porteta de darrera fossin de cuir amb marroquineria. Els folros eren de lona o tela a l'igual que la vela, però aquesta, a vegades, era de pell.

Les guarnicions de la bístia estaven amb relació amb el carruatge, so-

lien ser de cuir negre d'uns dos o tres mm. de gruix, eren lleugeres i duïen molta feina feta. Els noms d'aquests guarniments eren, les cabaçades, el collarí, el "pecho petral" ample, els tirants, el sellatí amb "ventrillo", el coe i el corretjam, entre d'altres. Tot acompanyat d'un bon sivellam niquelat i empavonat, perquè no es rovellàs.

Van ser els temps de bísties com n'Espanya, en Madrid, en Mallorca, na Rubí, en Renom, en Gas, n'Idolo, ... Cavalls que corrien a l'hipòdrom i que els seus propietaris n'estaven molt gojosos. ♦

FABRICA DE JOIERIA GARAU

(Ca'n Caieta)

Fabricant Illes Balears 030

Només es fabrica amb or de primera llei (18 K)

14 de febrer

DIA DELS ENAMORATS

JOIES DE L'AMOR

EN PLATA I OR

DESCOMPTE ESPECIAL

Amb gravat gratuït i al moment

C/. Born, 29 - Tel. 66 04 03 - LLUCMAJOR

Mans a la feina

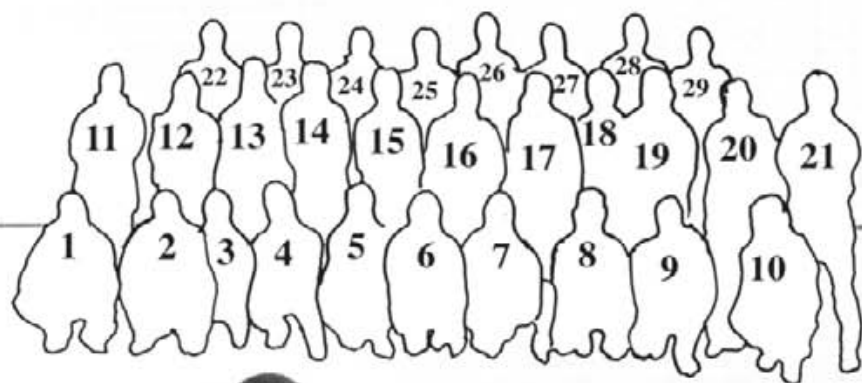
Bombers

1.- Fernando Hernández
2.- Joan Pau Tur
3.- José Luis Fernández
4.- Maties Rosselló
5.- Llorenç Margarit
6.- Agustín Gualda

7.- Bernat Monserrat
8.- José Miguel González
9.- Llorenç Bover
10.- Telesforo Galian
11.- Toni Torrens
12.- Joan Martorell

13.- Francisco Trujill
14.- Lluís Matas
15.- Joan Valle
16.- David Rotger
17.- Bartomeu Arque
18.- Sebastià Oliver

19.- Guillem Ballester
20.- Pedro Salvà
21.- Bernat Fiol
22.- Toni Nadal
23.- Joan Pocoví
24.- Josep Cortès

25.- Miquel Àngel Sánchez
26.- Pere Rullan
27.- Gabriel Ferrer
28.- Bernat Monserrat
29.- Miquel Mesquida

Foto: Rafa.

El segrest de la sardina

Miquel Cardell

Fotos: C. Julià

Ara que ha plogut tant i tot verdeja, és possible, a pocs centenars de metres de la vila, assejat pel xaletum, gaudir de l'espectacle d'un tros de garrovers totalment entapissat de vinalgrella de flor -groc vitenc sobre un substrat de verdor grassa. Un matí assolat, d'aire netíssim i claror blanca, diàfana, la llum sembla adquirir-hi una densitat aquosa, una presència quasi física, com si hi fessin acte de presència, quasi visibles, antiquíssims ésser fantàstics, immaterials, testimonis d'un vell pacte entre l'home i la natura, materialitzat en uns paisatges fills del clima i de la capacitat adaptativa dels humans. Acords majestuosos i sublims en la seva petitesa d'una harmonisa que s'esfondra i s'esberla: desapareix. Testimonis acusadors no tant d'un canvi inevitable, fill de la fluïdesa del temps, com d'una manera de fer les coses que tot just ha començat a passar-nos factura.

Són les mateixes presències, misterioses secretes, entre l'humà concert i el miseri d'un món que sempre ens fuig de les mans, que sembla convocar la música d'una colla de xeremiers devora la caliuera on un parell de centenars de persones torren porquim i assagen l'art de la convivència feta plaer compartit, ocasió de trobada i conversa. Som ara a un vespre de gener, devers sant Sebastià, quan les beneïdes de sant Antoni ja han omplert Plaça de la ingènua alegria que potser ara no té els mateixos matisos que quan aquestes flexions paganes i politeistes, primitives, del catolicisme

dominant fregaven de prop el saber la magror del solc que separava esplet de rusca.

Som al fogueró organitzat per l'APA de ses Escoles (que, per cert, ja tenen dotació, quasi tres-cents milions, del ministeri per la seva urgentíssima i pròxima renovació). Recuperar la història, reescriure-la, és impossible, i el tòtem de les identitats perdudes és una arma de doble tall, que hem de manejar amb cura a l'hora de reinterpretar els fets, o les versions que els poders en donen, a l'hora de cercar estalons i tretes a la soca d'una cultura pròpia que ens hosteja i som, i que, durant segles, ha estat i és atacada, marginada del batec del temps, perseguida i deformada en nom d'ambicions nacionalistes espanyoles fonamentalistes de la uniformitat, o de l'autoodi d'uns nous grups de la nostra societat que necessitaven formes per mostrar-se. Reviure uns hàbits festius abandonats no és fàcil, requereix constància i imaginació, perquè es tracta de trobar, partint

de l'abolit, fórmules que ens resultin habitables com unes sabates còmodes, que ens facilitin unes vies de sociabilitat distintes i més obertes que asseure'ns tots a la mateixa hora a que la televisió ens adoctrini i ensinistri.

Devora el fogueró d'una bulla perduda i que cerca reviuere, nova i antiga en la metamorfosi del radical canvi que aquest segle ha estat per a la societat mallorquina i llucmajorera, hi pens i convers amb els xeremiers de Pina que creen amb la seva música un àmbit on la festa sembla més real. Una música que, em conta un dels dos, li va servir molt de temps per no adormir-se darrera la guarda en matins d'haver dormit poc i trescat molt: si les ovelles entraven a una vinya o un sembrat, era com ara pegar un cop amb el cotxe: pèrdua i despesa. Aquest home, que va heretar de son pare l'ofici de pastor, a percentatge dels viatges amb ramat d'altri, reviu amb les seves paraules històries de temps durs però amables: la seva vi-

da, que passa per nombrosos viatges, a peu o en carro eren viatges, ara són ràpids trajectes automobilístics, arreu de la marina llucmajorera, que en la seva boca adquireix colors quasi exòtiques i aventureres en la música d'uns topònims lligats amb noms i fessomies de persones concretes, d'una hospitalitat avui tan mala d'entendre com aquells camins per dur les ovelles a pasturar a la Serra.

Hores de convivència que aprofitava un vell i vague conegut per interessar-se per la seva filla. Passa pena que no la traguem retratada al *forat del moix*... Resulta que l'altre vespre, tardet, tornava d'entrar el cotxe pel carrer del Purgatori cap al del Convent, i anava sentint, procedent del Carrer de Campos, avalot i lulea, crits i veus destemplades i un renou que vaig identificar correctament: les bosses de fems tretes a esperar la matinal i tan deficient recollida, escampades a coces. Com que visc a les proximitats de la ruta local de bakallà, en vaig, ben remolest, d'haver d'agrenar al matí els fems escampats de nit per animals a lloure, ja sien de quatre cames o de dues i la trompa del divendres a vespre, així que, en arribar al carrer del convent i veure la Colla de vintanyers i la trencadissa de vidres d'objectes tirats a l'aire, aprofit que tenc a mà la màquina i els retrat. I com que passa el cotxe dels municipals, els atur per posar la corresponent denúncia.

Dos germans de l'estol, vint anys, accepten, virilment, no en mancaria d'altra, la culpa d'haver tirat un tassó a l'aire; però l'escampadissa de bosses de fems, diuen, va ser un R-5 plajejat. Que devia conduir el mateix dimoni, afegesc ara, després d'haver vist la feta, perquè va saber pujar a l'hora a les dues voravies, fins i tot passant per l'estret marge que deixen els cotxes estacionats, i tomar unes bosses i poals si, altres no. La cosa, clar, va acabar així: l'objectiu de la meua maniobra, aquell a què podia aspirar, l'ensurt i l'advertiment que

l'autodefensa ciutadana pot ser un fet, ja estava tan assolit com era esperable.

Vull dir que no m'interessa gens el discurs contra el, sempre presumpte, desbaratament de les tribus de la jovecua nostrada. Les parelletes que resolen pels cantons urgències hormonals -o disputen amoroses- em desvetllen més tendresa que res, amb un punt de nostàlgia, pot ser, de dies irrecuperables, més retòrica que res. Les exhibicions en pla gallet, o gallineta fatal, dels cadells de la vila, que em desperten a crits cada cap de setmana, tampoc no m'emprenyen gaire més enllà que dues flastomies terapèutiques. Veure'ls com s'arrisquen i ens arrisquen en nom de la propaganda de la indústria motorística em posa de més mala bava, però les causes són a una altra banda. Però haver d'agrenar al matí les festes dels altres és un mal que no tenc perquè patir. L'educació, o l'autodefensa si s'escau són drets irrenunciables. I les històries de contenidors tomats, cotxes retxats i altres símptomes crònics dels esbarjos amb festa alcohòlica de xupitos tres a preu d'un i merdes mal portades sembla que són pa de cada dia que aquells que tenim la mala sort de viure a prop dels negocis que fan l'agost amb la manca d'alternatives juvenils no tenim perquè engolir.

De l'altra història amb nins i vell ma-

lalt, ni una paraula. Són mals que sempre han existit, però això de res ens exonera. Només una veu, eco parcial per a un succés terrible i complex: *-A la meua amiga, no li feien gens de cas, a ca seva, i aquell home n'hi feia, i li va comprar unes botes Doctor Martens...* I una frase que vol guaitar per damunt morbos de cantonada, dobles morals, justificats mals de caps paternals i escàndols tan comprensibles com fàcils: No podem decidir que desitjam o que no desitjam, però si a quins desitjos accedim o no. Més enllà, el sagrat, el terrible, l'incontrolable, el monstruós. Allò que hem de defensar-nos: des de la racionalitat i la ponderació. Sense exculpacions banals, sense boccs expiatoris que ens tranquil·litzen en fals.

Mentre el batle **Oliver**, fa el que pot per apagar els focs de la divisió interna al PP insular, ell que n'és el caporal de no sé quina comissió: els crítics se li insubordinen i demanen reunions preceptives que els hàbits del règim canyellista devia oblidar. Vénen eleccions que ens agafen més escalivats que mai sobre la mentida com a mètodes electoralistes, sobre la vaguetat de vendre la imatge que els electors semblen esperar, enlloc d'un programa que compromet des de la reflexió.

Amb Oliver absent, veig a la Tv-Llucma una part de la plenària on el PP, i el seu escolà **Rabasco**, deixa

clar que el que regeix el seu vot no és el contingut de les propostes, sinó una norma senzilla, que si les dels nostres, que no totes les demés. Quina monada!

A la plenària també surt una història que, quan escric això, no té encara resolució. Més culebron, o colobrot nostrat. Comença quan una representant de l'OCB local va a veure la **regidora dita de Cultura**, aquella que, a la balconada el dissabte dels Reis, deia Iucmajor a Llucmajor, davant la gentada que va aguantar el maltemp demostrant la vitalitat d'una festa que, en tornar-hi farà cinquanta anys (**Don Mateu**, que m'ho contava, hauria de publicar-ho: s'ho paga recordar els inicis del que ara és un bessó madur de convivència. Ja en parlarem, de l'aniversari qualsevol dia, i de la convivència ara mateix).

-Ai, diu ella, enterro del Carnaval, no i ja tenim els programes fets, i llavors, perquè parleu malament de nosaltres al judici, no sé que t'he de dir.

-Però escolta, que això és una festa de gran tradició a Llucmajor... Més o manco així va anar la cosa fins a un segon contacte, aquest telefònic. Llavors la regidora es despenjà dient que per decisió política d'ella i el batle, d'enterro res de res, i que, tanmateix, no és tan antic, només ve dels temps del batle Gotleu. (això, la regidora... de Cultura!, hi ha per llogar-hi cadiretes)

La interlocutora, pacient, l'assabenta que l'enterrament carnavalesc era una festa amb gran tradició i arrelament a la vila fins a la seva prohibició pel franquisme, per obtenir una resposta realment antològica i espantant: *-Idò si ha estat tants d'anys sense fer-se, ara hi pot estar un parell més.*

Així m'ho han contat, i així ho cont, a grans trets i fiant-me totalment dels meus informadors. Ara mateix, la cosa està en una instància presentada a l'Ajuntament i la resposta que no acaba d'arribar. La darrera excusa, que el batle té la grip. Que es curi aviat, sobretot perquè si el grau d'efectivitat i normalitat democràtica de la Casa de la Vila és aquest, que no poden donar ni una passa sense el vist i plau del gran cap, ja vos podeu imaginar.

Vagin les coses d'una manera o d'altra, tot això em du a un parell de reflexions. Per començar, a qui correspondria prohibir una manifestació festiva com aquesta, només en uns casos molt determinats, seria al Delegat de Govern, no al batle: amb els principis constitucionals de llibertat de reunió i manifestació no s'hi pot jugar tan fàcilment. L'únic que, en termes d'estrieta legalitat podria negar l'Ajuntament, serien alguns tipus de col.laboració amb la festa, només alguns: la vigilància policial del trànsit per garantir-ne la seguretat, per exemple, no. Ara, el cadafal, o altres graus d'ajuda, ja són figures d'un altre discutible paner. D'un paner que es diu política, política cultural, concepció democràtica o patrimonial del poder institucional, caciquisme o tolerància.

PERRUQUERIA PUIGSERVER

HORARI: De dimarts a divendres
de 9 a 12 i de 15 a 19

Dissabtes
de 8 a 17

C/. Orient, 8 - Tels. 66 20 08 - 66 11 12 - 64 05 14

CENTRE OPTIC EXPOLENT

C/. Sant Cristòfol, 30
Tel. 44 13 74
S'ARENAL

Anem per parts. Per començar, el que tenim és una mena de negativa o desautorització verbal per part de la regidora de Cultura a una entitat ciutadana legalíssima, de reconegut prestigi i extens historial d'animació cultural a les Illes i a la vila en concret, possible gràcies a la feina desinteressada, al voluntariat, d'un ample col·lectiu de persones que treballen per la cultura, d'acord amb les seves idees, que en bona part coincideixen, d'altra banda, amb els ideals democràtics i amb els objectius assenyalats per l'Estatut d'Autonomia.

Una negativa o desautorització expressada com a decisió política en nom propi i del batle. Hem de suposar que no jugava de farol i el que va dir reflecteix d'alguna manera la realitat. En cas contrari, la cosa seria de dimissió honrosa per motius personals o de directe i fulminant cessament per part del batle compromès en fals. És cert també que aquesta senyoreta ocupa un càrrec que és delegació de funcions del batle.

Ja veim cap on apunta la responsabilitat del que, per ara a nivell d'indicis i de manifestacions a la representant d'una associació local, és una nova mostra de reaccions amb tic autoritari, d'una concepció de la política allunyada de les normes del joc democràtic, del poder com eina per controlar la vida municipal en benefici

partidista propi: caciquisme i intolerància, en diuen els diccionaris.

Les festes dels Darrers dies no són propietat de ningú. Les festes són de tots, però algú ha de malvetjar per la seva materialització concreta. Després d'una dictadura culpable de genocidi cultural, un grup de persones emprèn la revitalització d'un costum perdut, reinventant-lo des de la memòria i obté una creixent acceptació. I contribueix a difondre una imatge positiva de la vila a través de la presència de càmeres de distintes emissores de televisió.

En aquest procés, i després d'anys de pensar-hi, a la darrera edició de l'enterrament carnavalesc, es recupera un vell costum ben coherent amb el caire satíric, irreverent i subversiu, de llibertat i llibertats dels Darrers Dies tradicionals, d'abans que la Rua fos una processó oficial. I amb qui es pot aficar una broma d'aquestes característiques a un poble, i més a un poble amb un Ajuntament com el nostre?

Em pensava que aquests dimonis no feien por a ningú. Menys a un polític com Gaspar Oliver, que hauria de saber que certes qüestions, si no es treuen de lloc amb numerets, no solen tenir cap tipus de transcendència... excepte la de verbalitzar coses que molts pensam. En vers i en broma.

Però tenim el famós precedent de la penúltima Fira, quan Oliver enviava els municipals a la parada d'aquesta revista a la Mostra Lluçmajorera: *o la desmuntau, o la desmuntam nosaltres*. O una qüestió que fins ara no s'havia fet públic per cert molt estricta visió del fair play, de les bones maneres polítiques, i que ara public perquè la sé de distintes fonts: va haver-hi pressions municipals per llevar certs paràgrafs del discurs del Rei Moro (!!!) aquest Nadal, que feien, sense cap crítica personal o partidista, referència humorística a la mala situació de l'economia municipal. Censura és el terme que han usat varies persones que m'ho han contat. Jo diria curtor de mires, una manca de visió patològica. No diu el batle que aquests problemes vénen del PSOE? O hem oblidat la campanya electoral? Qui té la coa de palla, s'encén fàcilment.

Ara, quina sia al final l'actitud municipal en relació a l'enterrament carnavalesc, serà pura anècdota de disfressats. Els innecessaris malsdecaps dels organitzadors, història i batalletes. I, en qualsevol cas, la festa es farà. I no faig comptes perdre-me-la. Si per afeïgit resulta que no es fa completa perquè el batle no ho vol, allà ell. Si només m'interessassin les conseqüències electorals, l'encoratjaria, no sols a no ajudar-hi gens, també a enviar-hi els municipals, que està prohibit, en la mesura que la lliure manifestació és un dret constitucional, i penat amb inhabilitació.

Sempre ens donarà tema de conversa. I de més d'una rialla entre tanta misèria política. Imaginau-vos poder dir que Franco i Oliver han prohibit les festes del Rei Carnal. Ai, ai.

Això és el que hi ha, el que hi ha hagut fins ara. Aguanta democràcia. I amor al poble, com si fóssim menors d'edat. I les tradicions de lo nostro, quan no serveixen per fer festivals electorals en forma de Diada Autònoma. A un teatre de Barcelona, els

Joglars han posat a parir, però a parir, a Jordi Pujol una bona temporada, i al President de la Generalitat no se li ha acudit enviar-hi els Mossos, o tancar el teatre per un problema d'extintors, que sol ser la manera fins de fer aquestes virgueries.

Per sort, alguns amics m'ho posen fàcil per trobar alguna cosa per contar que no faci pudor de segle XIX. **Bartomeu Jaume** estrena a Mallorca com solista, juntament amb el seu ex-alumne i director del Conservatori, Miquel Estelrich, i amb l'Orquestra Simfònica de les IB, un contemporani concert a l'Auditori, d'un autor rus que som incapaç de recordar que nom. Algun crític, ja en fèiem broma amb en Tomeu fa vint anys, resulta espatarrat davant tant de renou. Que no és guapo! **Sebastià Alzamora**, mesos després de recopilar i editar un volum d'articles de Jaume Vidal Alcover, fa finalista al Ciutat de Palma

de poesia, i no crec que això sia perdre, i llegeix versos al Centre de Cultura de Sa Nostra a Palma: els nous, em deixen amb ganes de més.

Mentre, l'editorial catalana **La Magrana** reedita l'antologia de la poesia de **M.A. Salvà** feta per **Josep Carner, Bartomeu Font i Obrador** em tramet un exemplar del número vuit dels municipals Papers de l'Allapassa, "**Maria Antònia Salvà i Mateu Obrador. Testimoniatge vivencial (1903-1908)**", presentat amb motiu d'una nova conferència d'aniversari de la poeta, em diuen que molt interessat, sobre la seva correspondència amb Miquel Ferrà. No ho vaig saber. Cosa que em fa demanar-me per la difusió d'unes activitats que, de la difusió, n'haurien de fer objectiu prioritari. Vull dir que convidar privadament està molt bé, si s'hi pot apuntar tothom qui vol (un servei que, per exemple, ofereix l'Ajuntament de Palma).

Ah, i com que qui no està avesat a anar a missa, al portal s'agenolla, una informació desinteressada que oferesc a la nostra senyoreta regidora, en nom del bon funcionament de les seves iniciatives, i per estalviar-li paperillos, en la mesura que representa la vila: a les conferències, és costum posar a disposició de l'orador una mica d'aigua, per allò de la gargamella, i tal, o sea... Pobrissona, amb els retalls pressupostaris aviat si que serà, ja no només moralment, regidora de zero.

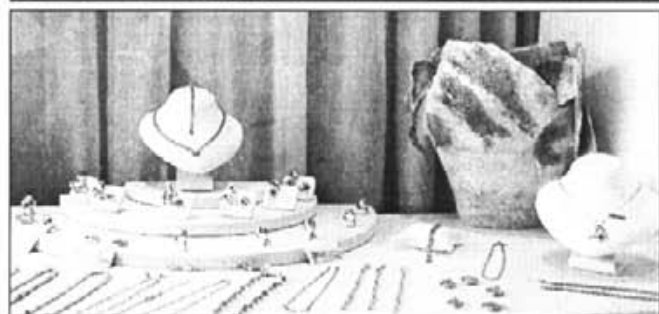
Deixem-ho contemplant com un vell ametler, escumejant de flors, guaita per damunt a tanca de marès d'un trast o un corral que, no fa tant, era foravila. Callat i bell com un poema japonès, com un somni de Kurosawa, ple de la presència viva d'un poble, uns paisatges, unes gentes, que el temps esborra i se'n du. Tanmateix. ♦

JOIERIA I RELLOTGERIA

CAS COTXER

SANT VALENTÍ
... més que ahir,
menys que demà...

Tenim els millors preus

Plaça Espanya, n. 24 - Tel: 66 16 02 (Llucmajor) • C/. Ramon Llull, 42 - Tel. 54 19 65 (Sa Pobla)

Llucmajorers a s'Aranjassa i son Sunyer (IV)

C. Calviño
F. Jaume
J. Jaume
F. Mut
Foto: C. Julià

L'entrevista d'aquest mes l'hem feta a un home molt conegut al nostre poble, mestre Pau Salvà i Barceló "Muleta", nascut a Llucmajor el dia 3 d'agost de 1903, ell va veure parcel·lar el desert que era l'Establiment de Son Sunyer i avui, aquí, ens parla dels records de la seva infantesa

-Com va ésser que anàreu a Son Sunyer?

-El meu pare que tenia una botigueta prop de la plaça del Convent, a Llucmajor, va creure que els Establiments de Son Sunyer eren l'Havana i va comprar al sementer del Camp de s'Aljub un tros on la meua mare va enllestir una botigueta com la que tenia a Llucmajor que, per cert, va anar bé fins que ella es va morir. A més de vendre queviures, el meu pare, a l'hivern, feia escola als al·lots dels voltants.

A aquest tros li diuen *Can Muleta* i està a prop de *Can Guitarra*, *Can Mòger*, *Can Cabrieleta*, *Can Tort*, *Son Bosc*, *Can Misser*, *Can Duran*, *Can Pastor...*, es troba entre *sacarretera Militar* i *es camí de ses Barraques* a un camí d'establidors. Les cases estaven aturonades.

-Què feieu en aquells temps a Son Sunyer?

-Hi vaig anar a fer de porquer, hi

havia molta de misèria per aquell redol, encara no hi havia cap molí i tot era garriga i rotes. Amb una guarda de quatre o cinc pores voltava tots aquells trossos anant d'un boei a l'altre cercant el menjar per aquells animals, quasi sempre hi havia pastura que em convidava a dur-hi el bestiar.

Fent aquella feina vaig aprendre a conèixer l'hora en què em trobava mirant l'ombra que feia el meu cos i allargant la vista lluny. Quan l'obra pegava al Puig de l'Ofre era migdia; si pegava al Coll de Söller eren les onze i així seguint.

El meu pare era mestre esmotxador i feia tota la feina que sortia; en canvi jo, duia la idea de la mecànica i vaig fer un molinet que treia aigua, però en aquells dies me necessitaven a

l'hort, sobretot quan mon pare en va comprar un altre per la part de *ses Cadenes*, a més d'un tros a la part de damunt *es Tancat Prim*.

A la Festa del Pedal, a *s'Arenal*, me vaig rompre una cama i deien que quedaria coix, cosa que no va succeir, mon pare me va deixar que aprengués l'ofici que jo volia i vaig anar al taller de *Can Boleno* on vaig aprendre de mecànic fent de mosso de ferrer.

-Recordau de qui era Son Sunyer?

-Totes aquelles terres de *Son Sunyer* pertanyien al Marquès de Campo Franco i estaven gravades amb un "alou" que es pagava a cada transacció. Tenc record d'haver anat a pagar-lo amb el meu pare a una casa darrera el *Gran Hotel*.

-Què sabríeu els noms de les tanques i sementers de Son Sunyer?

-El Camp de s'Aljub és el tros de ca nostra, *Can Guitarra*, ... l'aljub estava a l'endret de *Can Genovoi* a una finca de la Senyora de *Son Tetè* arran del Camí, en aquest aljub tots els establidors hi tenien empriu. Acabava a *Son Perera*.

El Sementer de *ses Barraques* que entre un raig dins la possessió de *s'Aranjassa*, molts hi tenien un tros per fer la barraca ja que el prat era mal sa. Aquest sementer està entre el Camp de l'Aljub i *es Tancat Prim* tirant cap a *s'Aranjassa*, el travessa el Camí de *ses Barraques*.

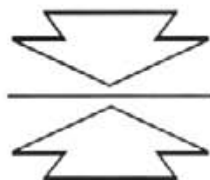
El Sementer dels *Ametlers*, just davant el meu tros de la part de damunt.

Ses Arenes, amb el *Clot dels Porcs*. Que comprà en Ripoll i ara és

**CENTRE RECONeixEMENT
MÈDIC - PSICOLÒGIC**

Antoni Isern Oliver

CERTIFICATS MÈDICS
PER AL PERMÍS DE
CONDUIR I D'ARMES

OBERT ELS DILLUNS
de 17 a 19'30 hs.
C/ Antoni Garcias 1-A
Tel. 66 22 82 (Llucmajor)

METGE OCULISTA

Dra. Núria Busquets
(EQUIP CLINICA JUANEDA)

CITA PREVIA
Tel. 66 22 82 - 28 94 58

d'en Sastre.

Na Tamarella, era devora "Bonanza", tenia aquest nom pels tamarells que hi havia, també hi havia una s'quia on es feien peixos i altres animals de prat que donava a una bassa d'aigua dolça, Na Vidriera, on hi anaven a pescar. Just arran hi havia els Munts d'Arena que es feien pel vent. Crec, si no ho he mal entès, que en aquest sementer hi ha unes coves on han trobat restes de fa uns quants milers d'anys.

El Pinar de Son Sunyer que arriba a la mar.

El Sementer de ses Mosqueres que va comprar en Francisco s'apoderat.

Es Figueral que està abaix de les cases de Son Sunyer.

La Casa del Garriguer es trobava on avui és la "Porciúncula", que va ésser una donació de l'amo del Foment als franciscans perquè tenia un germà frare. En aquesta caseta de garriguer hi havia cans llopers, cans de caça que l'agafaven per l'olor, el matí els sentíem lladrar des de molt lluny.

Dins el Pinar més amunt hi havia un sementer ple de mates i li deien el Sementer des Matar, era un comellar on no hi havia ni estepes ni cap pi. Ara pertany a la família de Can Manresa i està part damunt de la Carretera Militar.

Ses Cadenes també es troben dins Son Sunyer i li posaren aquest nom perquè hi havia unes cadenes que es posaven quan passava el tren per aquell punt i s'encreuava amb sa Carretera del Castell. Allà hi havia una tira de cases feta pels trencadors, deu o dotze casetes, que quedaren aïllades per la via i no es podia passar d'un lloc a l'altre.

De s'Aranjassa record es Figueral i es Comellar des Lli, en aquest darrer el comprà En Tofolet.

Tot Son Sunyer no pagava quasi res i una vegada que es va establir varen començar a cobrar dos duros per quarterada de contribucions, venien dos senyors de Ciutat amb un carruatge a cobrar i sempre hi havia molts de lios, anaven de casa en casa i nosaltres els dèiem els "consumers".

-Quines millores es feren?

-En aquells temps tregueren la garriga i sembraren ametllers; figueres, fent els clots dins la roca si calia (a ca meva hi ha llocs on els clots atravesen cinc o sis pams de roca, tots fets a la mala pel meu pare els dies de festa amb la idea de tenir alguna cosa quan fos vell), ordi, civada i blat, eren terres de secà. Ben aviat feren pous de cent-setanta o cent-seixanta pams a la part de dalt i muntaren els primers molins.

Després, quan els arbres varen créixer, no deixaren passar el vent de l'embat que arribava tard i fluix però era regular i hagueren de deixar-ho o pujar la torre perquè el molí tingués vent.

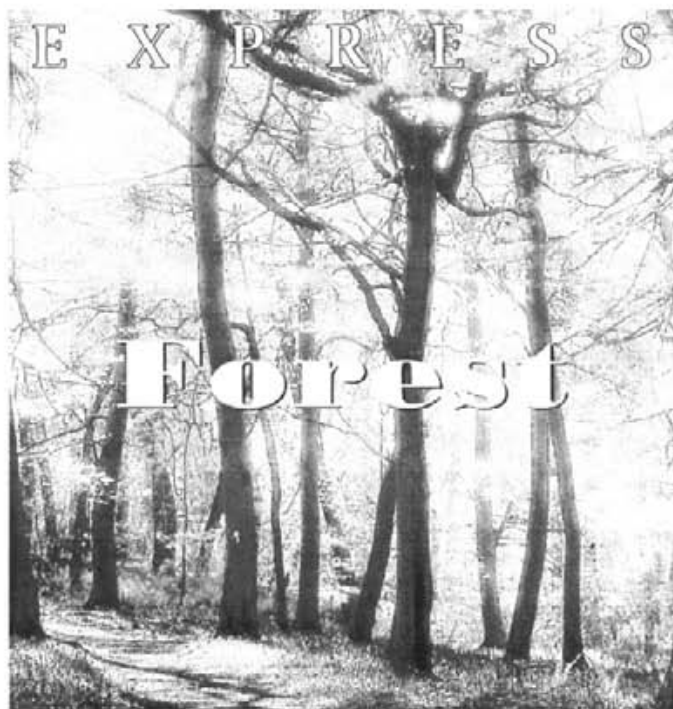
L'any divuit o el dinou mon pare, que guanyava un duro cada dia, va comprar un hort de tres quarterades a "Bonanza" amb una caseta i un molí tot per mil duros.

El temps era més plugisser, la terra nova produïa molt si l'any ho duia, l'any catorze no vàrem poder segar i l'any quinze hi va haver una bona collita. L'ordi es donava molt bé.

Quan es va treure aigua i es va començar a regar es feren les somades i

la gent començà a posar bestiar. Les somades eren de verdura, principalment tomàtiques, pebres de curtir (collar), mongetes... però tota aquella terra feia moniatos, si bé on se'n feien més era al Prat, damunt el rostoll ja que els moniatos volen aigua dolça i terra forta; i si en un principi varen ésser els pores i les cabres el bestiar de la contrada ben aviat es va passar a les vaques i als bous.

A més dels molins, els hortolans feren algunes sínies com la de Son Perera i Can Moner per treure més aigua en els mesos d'estiu però per aquella part aviat es varen deixar de banda degut al pes que tenien i a la poca rendi-

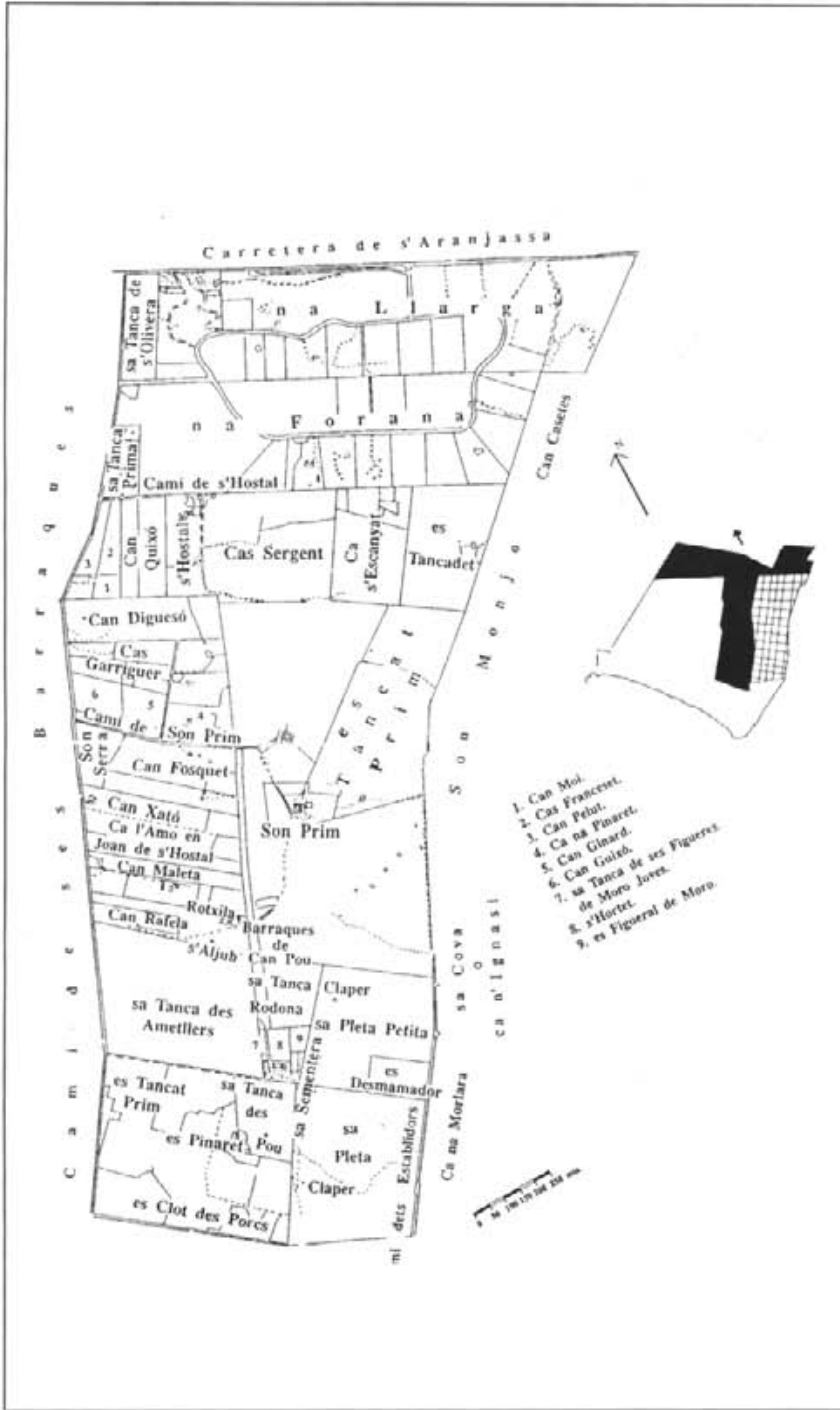

RENAULT

BARTOMEU JAUME NADAL, S.A.

Ronda Migorn, s/n - Tels. 66 01 40 i 66 00

bilitat, ara més abaix, en el *Prat*, on l'aigua era quasi damunt les sínies aguantaren fins a l'arribada dels motors.

-Què recordau del tren?

-Vaig veure posar el tren i en aquell temps hi havia una estació que només era una caseteta per si plovia, on no hi havia per vendre bitllets, els venia el mateix revisor. Aquesta caseteta estava prop del *Pillari*.

Es va fer un pont per salvar el *Cami de Muntanya*, que jo ja només he sentit a dir que s'emprava per dur el bestiar de *sa Marina* a la *Muntanya*.

A més hi havia un tramvia que passava ran-ran la mar. Era de gasoil i pertanyia a una companyia. Dins *Son Sunyer* hi havia un lloc on els dos tramvies, el d'anada i el de tornada, es creuaven més o manco a "*Las Maravillas*"

El senyor de *Can Moner* ja deia en aquell temps que la *Platja de s'Arenal* era la millor d'*Espanya* i la que tenia unes millors condicions i el dia que en parlava ja no es feia feina.

-Quins temps feia abans?

-Quan venia l'aigua del *Tancat Prim* ens escorxava la finca, el sementer quedava tot rentat, el meu pare molts d'anys llevava terra del camí per fer un poc de síquia i aixecar la paret per evitar-ho però moltes vegades no va bastar i la paret del cantó va rebre fort.

En el *Prat*, per sant Miquel, ja havien de començar a treure els moniatos perquè l'aigua pujava de bon de veres i els podria; quedava anegat uns cops a l'any. Hi havia eucaliptus sembrats pels voltants.

El temps en que jo vaig fer de ferrocarril a *s'Aranjassa* i en *es Pillari* es va haver de començar a allargar el tub dels molins. Però era per la gran quantitat d'aigua que es treia i l'aigua de la mar ja empenyia. ♦

31

SEMAR

Industries Semar, s.a

C/ Tomàs Moserral, 6 - S
Tel. 66 01 57 - Fax: 66 29 01 (Llucmajor)

DISTRIBUCIONES

La Sirena, S.A.

- Embolits
- Cuixols
- Formalges

Avda. Carles V, s/n Tel. 66 23 11 (Llucmajor)

Cartes

Carta oberta a la 2ª Associació de Veïnats de s'Estanyol (Llucmajor)

I. Llompart i 6 firmes més

L'altre dia, llegint "El dia", de moment vaig pensar que devien ser els Innocents, per la qual cosa immediatament em vaig fixar en la data i vaig comprovar que era dia 5 de gener i que "El Día del Mundo" publicava una crònica de la ciutat de Llucmajor que deia textualment: "Creada una nueva asociación de vecinos en s'Estanyol", el president de la qual era Santiago Llabrés (ex-president del Club Nàutic, i, per cert, de trist record per a aquest Club perquè va dur l'economia al baix i se'l va obligar a dimitir malgrat ser un dels fundadors), i, llegint, vaig esbrinar que els objectius d'aquesta associació eren gairebé els mateixos que l'actual AA.VV. que data del 1986 i es troba registrada al Govern Balear i a l'Ajuntament de Llucmajor i que l'única diferència és que mentre aquella està a favor de la construcció del gran port esportiu, la del 86 fou constituïda sense caràcter lucratiu i amb l'objectiu essencial de promoure i defensar els interessos de la comuni-

tat de la zona urbana anomenada s'Estanyol de Migjorn i, entre els objectius destaca el de la "Protecció del paisatge i de la costa", la qual cosa, justament la nova associació intencionadament ha oblidat puntualitzar als Estatuts a la vista de les manifestacions de l'anomenat president, el qual, faltant obertament a la veritat, atribueix a la nostra associació, estar obsessionada a frenar o a obstaculitzar la construcció del gran Port.

Nosaltres, Sr. Llabrés, intentam per tots els mitjans legals, complir l'objectiu esmentat, que ja es va establir el 86, i és per això que no volem aquest Gran Port, per la senzilla raó que destruirà l'actual paisatge, així com també la costa, dels que disfrutam a s'Estanyol, la qual cosa no és del vostre agrat perquè ho reconeix públicament, i és per això que vostè no vol formar part dels nostres associats, la condició dels quals li costa que pot ostentar sense cap obstacle sempre que sigui admès per l'Assemblea de socis.

Per tant, no ens digueu que els fins de la vostra associació siguin

la defensa i protecció dels interessos col·lectius ni de crear zones verdes, des del moment que amb la construcció de l'esmentat port només augmentarà el capital i els interessos d'alguns i quant a les vostres preteses zones verdes, possiblement us referiu als boscos dels predis de Garonda o de s'Estellella o al jardí que envolta el nostre xalet, en què, fins i tot, hi ha una enorme piscina i, per tant, no teniu necessitat de banyar-vos a l'antic "varadero" que, d'ençà que existeix el mollet dels pescadors, l'utilitzam per nedar, juntament amb els nostres fills perquè nosaltres no tenim piscina i vostè sap prou bé que, si es construeix aquest Gran Port farà que el "varadero" sempre estigui ple de brutor i que la mar es trobarà totalment contaminada de les restes de combustible pròpies de les embarcacions, és a dir, que ens quedarem sense.

Però, continuant amb la vostra ambiciosa idea, i perquè som tants i moltíssims els que utilitzam aquest "varadero", quasi la totalitat de residents i estiuejants de

TALLER MECANICO

NOGUERA

DEL MOTOR I DE L'AUTOMÒBIL

Pedro Noguera Ensenyat

AGENT OFICIAL Taller autoritzat

ŠKODA
automòbils

PIVA MOTOR S.A.
C/ Ripoll, 30 - Tel. 66 22 13

Sabates Can Gramet

Venda de mostres • Parells solts

C/. Bisbe Taixaquet, 6 - Tel. 66 03 74 • LLUCMAJOR

s'Estanyol, és aconsellable redactar els estatuts per formar en el mateix lloc la que serà la tercera associació que anomenarem "Associació del Varadero".

I teniu raó en proclamar que la vostra associació no se centrarà només en la defensa de la construcció del Gran Port, però aquesta al·legació no és completa, Sr. Llabrés, perquè segons la meua opinió i la de moltíssims residents a s'Estanyol, li manca concretar que aquesta defensa serà l'ÚNIC OBJECTIU PRINCIPAL.

I és per això, que ja intencionadament, no ens cita la protecció del paisatge ni de la costa, perquè, com hem dit, no els necessita, i s'oblida que som molts els veïns i estiuiejants de s'Estanyol que, per banyar-nos, ho fem disfrutant de la clara i meravellosa mar que envolta la costa, perquè no tenim piscina.

En conseqüència, la vostra associació no té raó de ser, des del moment que ja des del 1986 existeix l'actual a s'Estanyol, oficialment reconeguda, i tampoc no importa que la vostra tengui per finalitat col·laborar i defensar els interessos d'uns pocs, que perjudiquen a molts, i que ens priven dels beneficis que la natura ens ha concedit.

Amb la petita extensió urbana que té el llogaret de s'Estanyol, no cal d'altra associació, perquè així no anam enlloc, i si no ja ho veurem.

Ah! Oblidava dir-li, perquè vostè ho calla, que el vostre fill Jaume forma part de l'actual Junta Directiva del Club Nàutic, la qual cosa justifica el vostre suport a aquesta associació esportiva.

Holmes solia dir al seu fidel amic, el doctor Watson: "Elemental, estimat Watson!".

Un feliç any 1996 per a tots els que formam l'actual associació de veïnats de son Reinés de s'Estanyol de Migjorn. Us salud ben atentament.

Sra. Directora de la revista De

pinte en ample, li agrairia la publicació d'aquesta carta.

L'Associació de Pares de l'Escoleta Fada Morgana, volem manifestar públicament el nostre descontent per l'oposició sistemàtica dels interlocutors de l'Ajuntament de Lluçmajor vers el col·lectiu que representam. Pensam que la situació actual és la mateixa que a l'inici del curs i que totes les reunions que hem mantengut amb els diversos representants no han servit de res, ja que cap de les propostes fetes per l'APA s'han duit a terme.

Considerant que totes i cadas-

cuna d'aquestes propostes foren totalment raonades i fetes pel bé dels infants i de l'Escoleta, demanam públicament a l'Ajuntament que mostri un mínim de voluntat d'enteniment tenint en compte els nostres suggeriments.

Aprofitam també aquesta carta per fer un reconeixement públic de la bona feina de les educadores i auxiliars del Centre. ♦

Afectuosament

L'APA de l'escoleta Fada Morgana.

NUEVOS

DISEÑO MOTORES PRESTACIONES CONFORT COLORES SEGURIDAD ECOLOGIA

1.4 12V	BRU
1.6 15V	TRU
1.8 16V	FUER
2.0 20V	TAU
1.9D	NUD

Presentamos los resultados de un gran proyecto: el Fiat Bravo y el Fiat Brava. Dos coches limos, creados con un propósito específico: ofrecer el placer de la elección.

DISEÑO. Línea musculosa y formas agresivas en el Fiat Bravo. Líneas suaves y amplias en el Fiat Brava. **CONFORT.** Máxima habitabilidad, mando de control ergonómico, asientos multirrelieves. 3 reposacabezas traseros, radiocasete integrado. **PRESTACIONES.** Dos nuevas familias de motores gasolina, todos multivalvulas. Del 1.4 con 80CV y 3 válvulas por cilindro, al 2.0 20v de 147CV. Completa la gama el motor diesel 1.9 de 65CV. **SEGURIDAD.** Barras laterales, travesaño anti-intrusión entre los asientos traseros y el maletero, tercer luz de freno, sistema de prevención de

FIAT BRAVO. FIAT BRAVA.

LA ELECCION.

inerciales EPS, Airbag de conductor y ABS de serie según versiones. Opcionalmente, airbag de pasajero. De serie, Fiat Code, el sistema digital de bloqueo del motor.

COLORES. 11 colores metálicos y luminosos

para el Fiat Bravo, y 11 más suaves y cálidos para el Fiat Brava. **ECOLOGIA.** Reciclables al 100%, están libres de CFC y de otras sustancias contaminantes. Además, sus motores cumplen ya la

normativa de la Unión Europea fase II de 1997.

Fiat Bravo, Fiat Brava. La elección.

Fiat Bravo desde: 1.795.000 Ptas.

Fiat Brava desde: 1.865.000 Ptas.

P.T. 7.000.000 - 1997. 11.000.000. 1.000.000. 1.000.000. 1.000.000.

1.4 12V	BRU
1.6 15V	TRU
1.8 16V	FUER
2.0 20V	TAU
1.9D	NUD

TALLERS

CAÑELLAS - ROTGER

SERVEI OFICIAL

C/. Hispanitat, 19 - Tel. 66 06 47 (Lluçmajor)

Sa penya d'es falcó

-S'Oliba assegura que el batle, quan va escriure als Reis d'Orient, va oblidar de demanar una calculadora per al senyor secretari de l'Ajuntament. Segons el que va passar a la darrera sessió plenària, es pot afirmar que les matemàtiques no són el seu fort. Quins embulls que es va armar l'home en les votacions. Algunes s'hagueren de repetir fins tres vegades i això que només hi havia 16 regidors perquè la grip havia deixat el batle dins el llit.

Els escassos ciutadans presents a la sessió plenària (total, per què hi hem d'anar? no ens deixen dir ni "piu") s'ho passaren d'allò millor amb els errors del recompte. I vengà, que es repetí, i els regidors una altra vegada amb la mà enlaire. S'òliba recomana un curs intensiu per al secretari, o, si no, que s'opti per instal·lar un marcador electrònic. De passada es matarien dos ocells d'un tro: el secretari podria llegir el resultat tranquil·lament i els ciutadans sabríem el resultat de les votacions perquè hi ha alguns regidors que són com en Billy el "Ràpid" a l'hora d'aixecar i baixar el braç.

-El mussolet no té res a dir si algú escriu a la regidora de Cultura les respostes que ha de donar a les mocions que li presenta l'oposició (tot i que ja sabem qui li ho fa, i no és l'assessora lingüística, no). Es veu que la regidora té molta memòria perquè contesta com un lloro. Després, passa el que ha de passar, i l'oposició replica una altra vegada amb més acritud i menys gentilesa. Després, la regidora, ja no sap què ha de dir.

Ben al contrari passa amb algun representant de l'oposició quan intervé al capítol de precs i preguntes. L'home prepara la intervenció amb tot luxe de detalls i també passa que algun tema, com per exemple el d'objectes perduts, es converteix en un llarg parlament que es podria liquidar en dues paraules

-El regidor nacionalista, Antoni Llompart- ja integrat a la confraria dels casats- va ser ben explícit i significatiu a l'hora d'explicar la poca autonomia amb què compten els responsables de les distintes àrees municipals. El número u de la candidatura del PSM va assegurar en una intervenció que cada un dels regidors de la majoria de govern no fan cap passa ni prenen cap decisió sense consultar abans amb el senyor batle (amb l'amo!)

"És com en Felip II, que governava des del monestir de l'Escorial i tots els ministres havien de passar pel seu despatx; va afirmar A. Llompart en criticar el funcionament, lent i la poca celeritat que existeix en la tramitació dels assumptes municipals.

-Encara que les obres per a l'ampliació del club nàutic de s'Estanyol continuen paralitzades, el president de l'entitat mou els peons per aconseguir nous suports públics cap al seu faraònic projecte. Si en el nucli costaner existia una Associació de Veïns que sempre s'ha oposat a l'ampliació, a algú se li ha encès el llumet i ha decidit de crear una altra Associació (mem si ens barallam d'una vegada i no feim res a l'endret).

Una associació que abans d'iniciar les activitats fa una declaració de principis en què es declara "fervent partidària de construir un nou club" i ofereix el total suport a Antoni Ginard. El mussolet demana si qualsevol veïnat de s'Estanyol pot fer-se soci de l'Associació aquesta i si també té llistes negres com passa darrerament al club, ja que tot apunta que la nova associació s'ha parit per a i en les seves instal·lacions.

-El passat 31 de desembre, ja entrada la nit, un grup de treballadors de l'Empresa municipal d'aigües, SOGESUR, treballaven amb fermesa per arreglar una fugida d'aigua que hi havia al carrer metge Francesc Aulet.

Des de la penya d'es falcó, els vol donar l'enhorabona i remarcar un fet, que per altra banda pareixeria normal, si no fos per la calma, lentitud, parsimònia i gasiveria a què ens tenen acostumats altres servidors del poble, quan agraven els carrers, fan voravies o altres treballs que s'haurien de pagar amb doblers dels contribuents i que els nostres "polítics" administren tan malament.

Quin truí que hi ha hagut pel poble. El "rum, rum" per la plaça ha estat gros!

Davant la sol·licitud, com cada any, per part de l'obra Cultural Balear, per poder fer l'enterrament de Carnaval, la resposta de la nostra regidora de Cultura fou que creia que no donarien permís per a aquest acte, perquè l'any passat ens ficàrem amb l'Ajuntament. Davant la insistència de la sol·licitant ho consultà a D. Gaspar, i la resposta va ser que no hi havia permís i que això era una decisió política.

Al veure com prenen les coses l'OCB va fer la sol·licitud per escrit per saber a què atènyer-se.

A l'hora de tancar l'edició (3-2-96) no sabem quina serà la resposta. A la propera revista vos informarem de com han anat les coses.

L'òliba està preocupada i es demana: Si en comptes d'estar a un país en democràcia, on la Constitució vetlla pel dret a la lliure expressió, no fos així? De què serien capaçs aquests governants nostres que es diuen de Centre, i que davant unes eleccions qüestionen el donar permís per un acte tradicional, perquè no és del seu gust?

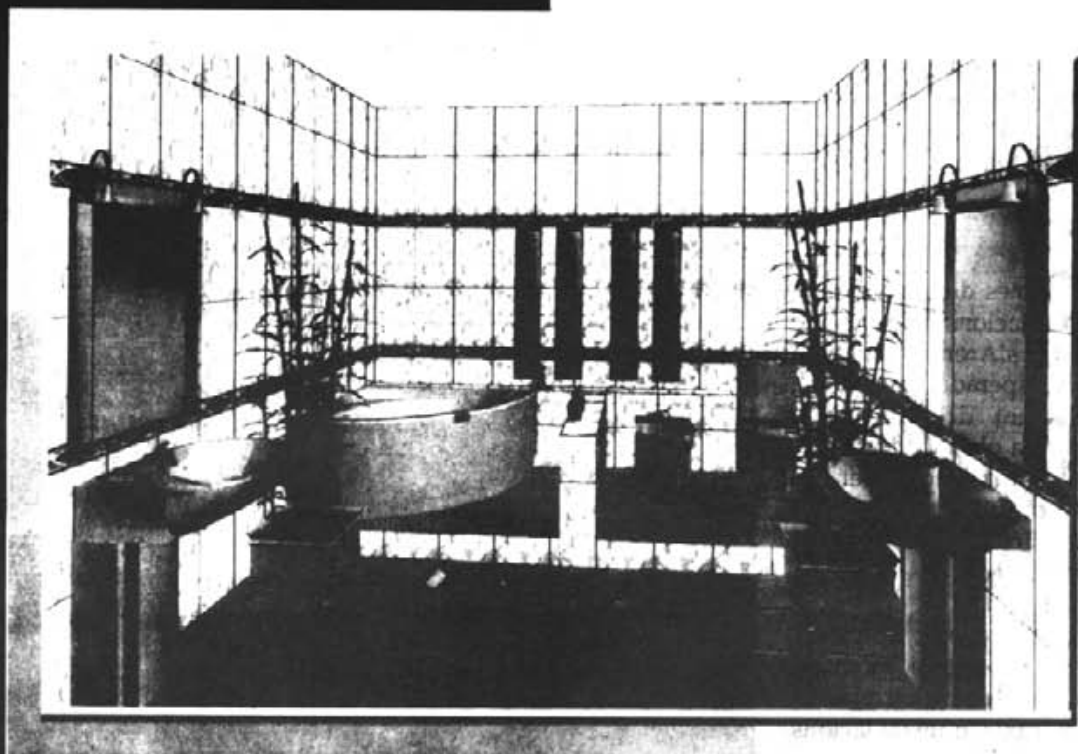
Saps que n'ha fet d'espants el mussolet quan ha reconegut a la portada que tots els protagonistes de La família Adams eren els regidors de l'Ajuntament! ♦

CENTRE DE PREPARACIÓ AL PART

Catalina Serra Calafat
(Comare)

**També hi ha servei de
massatges terapèutics**

Cl. Rigo, 73 - Tel. 66 24 90

Com és la cambra de
bany dels seus somnis?

**Vegeu-la ara
a tot color.**

Roca

DIBA DISSENY
INTREGRAL DEL BANY

Avui mateix, gràcies
al nostre ordinador
podreu veure a
MASSANELLA la

vostra nova cambra de bany ROCA.

A tot color i en tres dimensions sense que
no hi manqui cap detall: banyera,
sanitaris, revestiments ceràmics, aixetes,
complements... Tot tal com ho havíeu
somniat i sense començar les obres.
Veniu a MASSANELLA i deixau de
somniar.

MASSANELLA

Ctra. Valldemosa, 44 - Tel. 75 03 45

Esports

Repasant la memòria

Joan Quintana

Als més de vuit mil espectadors que anaren al Lluís Sitjar, el passat dissabte dia 27 de gener, se'ls va oferir un espectacle extra de quaranta minuts. Al minut 7'20 segons del partit que disputaren el Mallorca i el Lleida, un tret a porta de Morales va provocar que el meta visitant, Emili, es carregàs la porteria del fons sud. No es va espantillar, va caure de vella que era.

Va ser un fet insòlit en la història contemporània del Mallorca, i, fins i tot, si m'apurau una mica, en l'àmbit nacional. El darrer record, però a nivell internacional, va ser en el Mundial d'EUA '94, en el decurs de l'encontre, el brasiler Marcio Santos va batre el meta anglès i, en conseqüència, es va rompre també la porteria. El canvi fou molt més ràpid, en menys de deu minuts s'havia col·locat la porteria nova.

En la meua època de jugador vaig ser porter de futbol, tot i que escalfava molta banqueta, però m'ho vaig aprendre quasi tot sobre les porteries i no vaig veure mai que cap es rompés.

Repasant una mica la memòria, diré que una porteria de futbol és construïda per dos pals verticals separats per 7,32 metres entre si i units pels extrems superiors per un travesser horitzontal d'aquesta mateixa longitud i situat a 2,44 metres del sòl. Aquests tres pals han de tenir la mateixa amplada, el valor màxim de la qual és de 12 centímetres (el mateix que les línies de senyalització del terreny).

L'"esquelet" bàsic de la porteria és completa mitjançant uns suports destinats a fer més estable l'estructura formada pels pals i el travesser. Aquests suports solen ser de metall. Serveixen, a més, per tal que les xarxes quedin millor disposades i no formin plecs. De manera curiosa, la profunditat de les porteries, determinada per l'existència o no d'aquests suports, no es veu reflectida en cap apartat del Reglament; no obstant, l'amplada de l'ús dels suports metàl·lics proporcionen una profunditat entre els 2 i els 2,5 metres. Pel que fa a la xarxa, pot ser de corda o de jute. Les xarxes s'han de subjectar fermament als pals, al travesser i al terra per darrera dels pals, i és obligació, com hem vist moltes vegades per televisió i en directe, dels jutges de banda, revisar el seu estat abans que comenci el partit. La del fons sud del partit Mallorca-Lleida, sens dubte, no va ser revisada gaire bé. ♦

CD. Espanya 1ª Preferent

Interessa la lliga d'ascens?

Text i fotos: Joaquin

Quan la pólvora d'en Pomar es troba banyada i la inspiració golejadora de S. Martí no és fina, l'Espanya té mal de fer marcar un gol i molt més el fet de guanyar un partit. I és que d'ençà que es va iniciar la segona volta, amb el partit s'Arracó-Espanya, que va acabar amb victòria clara (1-3) dels visitants, els de Joan Pérez estaren tres partits sense marcar cap gol: Espanya, 0 - Son Roca, 0. Gènova, 2 - Espanya, 1 (el gol espanyista fou marcat per un defensor local en pròpia porta) i Espanya, 0 - Soledat, 1.

Ara, en el moment de redactar aquest comentari, som vora el partit que enfrontarà els llucmajorers amb els cuers del grup, l'Independent, que només ha guanyat dos partits en tot el campionat, i que serà una bona ocasió perquè els blaus afegeixin tres nous punts al seu caseller, ja que els fa molta falta, per tal de no quedar despenjats dels llocs que donen accés (del segon al setè) a jugar la lliga d'ascens.

Però, interessa aquesta lliga d'ascens? Econòmicament, crec que no, com bé em deia l'altre dia el president, Isidro Martínez, però esportivament -he estat durant molts anys jugador de futbol- no tenc cap dubte que els jugadors que ara vesteixen, cada diumenge, la camiseta blava, faran tot el possible per disputar-la.

S'Arracó, 1 - Espanya, 3

Espanya: Salvà (2), Juanan (2), Jesús (1), Cosme (2), Costa (1), Bonet (1), S. Martí (1), Marín (2), Pomar (2), Romero (1) i Ruiz (1).

Canvis: Isidro (1) per Jesús i Izquierdo (1) per Tomàs.

Gols: 0-1, m. 30 Pomar; 1-1, m. 65, Domi. 1-2, m. 6, Marín i 1-3, m. 85, S. Martí.

Comentari: La mala actuació del col·legiat Coll Martorell no va entelar un clar triomf del CD Espanya que sempre va controlar un partit molt vibrant. A més de la victòria, és important el goal average, perquè en l'encontre de la primera volta havia vençut a Llucmajor el s'Arracó (0-1) i, per tant, ara les coses van a favor dels de J. Pérez per un gol de diferència.

Espanya, 0 - Son Roca, 0

Espanya: Salvà (2), Juanan (2), Jesús (2), Cosme (2), Costa (2), Bonet (2), S. Martí (2), Marín (2), Pomar (2), Ruiz (2) i Romero (2).

Canvis: Mas (1) per Jesús i Izquierdo (1) per Costa.

Comentari: Partit bastant dolent i a això va contribuir el mal estat del terreny de joc. La segona meitat va ser un cale de la primera. Tots dos equips volien, però el camp els ho impedia. Aquesta vegada,

Joan Bonet

el col·legiat Ibáñez va ser el millor del partit.

Génova, 2 - Espanya, 1

Espanya: Salvà (1), Juanan (1), Jesús (1), Cosme (2), Costa (1), Romero (1), S. Martí (1), Marín (2), Pomar (1), Bonet (1) i Ruiz (2).

Canvis: Izquierdo (1) per Pomar i Ferretjans (1) per Bonet.

Gols: 0-1, m. 45, Xisco Ferrer. 1-1, m. 67, David en pròpia porta i 2-1, m. 87, Ferrer.

Comentari: L'Espanya va plantar cara al Génova, tot i que el gol a favor dels visitants el marcà un defensor local, i va estar a punt de dur-se'n un punt, però a tres minuts del final l'oportunitat de Toni Ferrer que, dit sigui va ser el millor de l'encontre, va in-

clinar la balança a favor dels seus colors quan el partit era a punt d'acabar.

Espanya, 0 - Soledat, 1

Espanya: Salvà (2), Juanan (2), Jesús (2), Izquierdo (1), Costa (2), Romero (1), S. Martí (1), Marín (1), Pomar (1), Ruiz (2) i Ferretjans (2).

Canvis: 0-1, m. 59, Bauzá.

Comentari: Joc insuls entre l'Espanya i el Soledat al Municipal de Llucmajor. El partit es va desenvolupar en el centre del camp, sense que cap dels dos equips creàs excessiu perill a la porteria rival exceptuant el gol de Bauzá. Després, l'Espanya, amb trenta minuts per davant, es va veure impotent per a l'empat. ♦

	J	G	E	P	GF	GC	P
1. CASA MISS JOTUL	23	17	2	4	57	27	53
2. R'tvo. Victoria	23	14	6	3	44	23	48
3. Andratx	23	12	6	5	39	16	42
4. Xilvar	23	11	8	4	53	35	41
5. Felanitx	23	12	5	6	41	23	41
6. Binissalem	23	11	7	5	41	26	40
7. La Unión	23	12	4	7	48	39	40
8. Alcúdia	23	9	9	5	36	31	36
9. Son Roca	23	9	7	7	32	31	34
10. Consell	23	8	7	8	28	27	31
11. España	23	8	6	9	42	34	30
12. S'Arracó	23	6	11	6	31	31	29
13. Ferriolense	23	8	2	13	27	36	26
14. Génova	23	6	5	12	36	52	23
15. Montuiri	23	5	7	11	24	37	22
16. Escolar	23	5	7	11	32	51	22
17. Soledat	23	4	9	10	20	33	21
18. Petra	23	4	7	12	21	51	19
19. Calvià	23	2	10	11	20	40	16
20. Independiente	23	2	5	16	18	47	11

LAMISETES
XANDALLS

PLAÇA 18
serigrafia

PLAÇA ESPANYA, 18
07620 LLUCMAJOR (MALLORCA)
TELÉFON 66 04 22

37

...no ha guanyat

"SA NOSTRA"
CAIXA DE BALEARS

Alevins CD Espanya

Per primera vegada

Text i fotos: Quintana Castell

El torneig que organitza el CIM ha arribat a la XIV edició amb la particularitat que enguany el nostre futbol aleví té dos representants.

Des dels inicis, aquest campionat del Consell sempre ha tengut un equip espanyista. Ara, amb sis grups i 84 equadres ens trobam amb l'enorme satisfacció que dos equips locals, que justament en el grup F, ens representen. Són l'Espanya i l'Espanya Atc. A causa de la gran quantitat de jugadors en edat aleví, la directiva no va tenir altre remei que fer dos equips i la veritat, ara que ja s'ha arribat a la meitat de campionat, que tots dos ho fan bastant bé, com podrem comprovar a la classificació.

Sens dubtes, i naturalment per tots, el partit més important jugat va ser el que els va enfrontar el passat 11 de novembre i que vanceren els atlètics per la mínima (0-1), però que al final tot va quedar a casa, com va quedar el que disputaren dia 2 de març, sigui quin sigui el resultat.

Planter de jugadors

No hi són tots, però aquesta és la llista que ens ha arribat:

CD Espanya: R. Comino, Josep A. Gómez, Ll. Puigserver, A. Campos, D. Andreu, R. Llompert, F. Venero, J. Server, M. Caldés, D. Oliver, P. Carbonell, Josep M. Trujillo, A. Carbonell, M. Oliver i A. Janer.

CD Espanya Atc.: E. Sans, A.

Alevins CD Espanya Atc.

Oller, M. Manresa, B. Vich, Miquel A. Vinsiro, J. Fernández, P. Vidal, S. Tomàs, J. Sánchez, M. Valenzuela, T. Spilkel, Joan M. Garcia, A. Monseñat, J. Valenzuela, D. Vinseiro i Pere A. Oliver.

Resultats i classificació

Com hem dit abans, hem sobrepassat l'equador del campionat: per tant, en el moment d'escriure aquestes línies (31-01-96) aquests són els resultats i la classificació que tenim:

28-10-95
Espanya Atc., 8 - Cardassar, 0
S'Horta, 1 - Espanya, 2

01-11-95
Campos, 6 - Espanya Atc., 0
Espanya, 2 - Felanitx, 0
04-11-95
Espanya Atc., 2 - Escolar, 3
S'Alzinar, 0 - Espanya, 4
11-11-95
Espanya, 0 - Atc., 1
18-11-95
Espanya, Atc., 1 - Porto Cristo, 1
Manacor, 6 - Espanya, 0
25-11-95
Atc. Manacor, 0 - Espanya, Atc., 4
2-12-95
Espanya, Atc., 7 - Barracar, 0
Cardassar, 1 - Espanya, 4
09-12-95

Boulique

• C/. Impremta, nº 1 - (Pas d'en Quint)
Tel (971) 72 40 98 - 07001 Palma de Mallorca

DOLÇ I SALAT

FRUITS SECS • CONGELATS
POLLASTRES A L'AST

Plaça d'Espanya, 8 - Tel. 66 24 06 - LLUCMAJOR

Alevins CD Espanya

S'Horta, 0 - Espanya, Atc., 2
 Espanya, 0 - Campos, 3
 16-12-95
 Espanya, Atc., 2 - Felanitx,
 Escolar, 0 - Espanya, 1
 06-01-96
 S'Alzinar, 0 - Espanya, Atc., 6
 Espanya, 2 - Santanyi, 3
 13-01-96
 Santanyi, 2 - Espanya, Atc., 2
 Espanya, 2 - P. Cristo, 0
 20-01-96
 Espanya, 0 - Atc. Manacor, 1
 Atc. Manacor, 2 - Espanya, 1
 27-01-96
 Olímpic del M., 1 - Espanya, 0
 Espanya, 3 - Barracar, 0 ♦

1. CAMPOS.....	13	13	0	0	76	4	39
2. Manacor.....	13	12	0	1	72	5	36
3. Olímpic.....	13	11	0	2	50	20	33
4. Felanitx.....	13	8	0	5	46	26	24
5. España At.....	13	7	2	4	35	15	23
6. España.....	13	7	1	5	23	20	22
7. Escolar.....	13	5	3	5	35	31	18
8. Santanyi.....	13	5	3	5	25	31	18
9. S'Horta.....	13	5	1	7	28	43	16
10. Portocristo.....	13	3	3	7	20	29	12
11. At. Manacor.....	13	3	1	9	14	38	10
12. Barracar.....	13	2	0	11	13	68	6
13. Cardassar.....	13	1	2	10	15	66	5
14. APA s'Alzinar.....	13	1	0	12	10	68	3

SPORTS

ca'n salom

*Cordelleria
i espadenyeria*

C/. Músic Joan Xamena, 12 • Tel. 66 14 84 • (Llucmajor)

FUNERÀRIA Nostra Senyora de Lluc A. SASTRE

C/ Revella 9 i 11.
Tel. 62 01 46 (Santa Maria)

El Sr. Sastre de Santa Maria, gerent de la Funerària Ntra. Sra. de Lluc, ha nomenat un representant per atendre qualsevol servei funerari, per informar sobre els preus, per poder concertar el servei que es desitgi amb antelació i per poder evitar qualsevol sorpresa.

El nostre representant atindrà serveis particulars i de la nostra Companyia d'assegurances les 24 hores.

C/ Ciutat, 127-1r. Tel. 66 18 62
(Llucmajor)

39

TALLERS MARINA

AGENT OFICIAL PEUGEOT

PEUGEOT

406

ZURICH

C/. MARINA, 104 - TEL. 66 05 21
EXPOSICIÓ I VENDA: C/. MARINA S/N. - LLUCMAJOR

Notes columbòfiles

Joan Jaume

Mes de gener de 1996

El Pla de Curses del Club Colombòfil Lluçmajorer per a la temporada 1995-1996 és el següent:

Engabiar	Amollada	Lloc	Modalitat social	Modalitat Grup
31-1-96	3-2-96	Eivissa	Velocitat	Entr.
7-2-96	10-2-96	Eivissa	Velocitat	Entr.
14-2-96	17-2-96	Eivissa	Velocitat	Entr.
21-2-96	24-2-96	Eivissa	Velocitat	Entr.
28-2-96	2-3-96	Eivissa	Velocitat	Entr.
28-2-96	2-3-96	Calp	Velocitat	V. Grup
6-3-96	9-3-96	Alacant	Velocitat	V. Grup
13-3-96	16-3-96	Eivissa	Velocitat	Entr.
13-3-96	16-3-96	Oriola	Mig Fons	M.F. R.i.N.
20-3-96	23-4-96	Eivissa	Velocitat	Entr.
20-3-96	23-3-96	Calp	Velocitat	V.R. i N.
27-3-96	30-3-96	Baza	Fons	F.R. i N.
3-4-96	6-4-96	Oriola	Mig Fons	M.F. R i N.
10-4-96	13-4-96	Calp	Velocitat	V. Grup
10-4-96	13-4-96	Puertollano	G. Fons	G.F. R. i N.

Condicions:

Els coloms que no viatjaren l'any passat han de fer una Eivissa per poder anar a la Península per a la prova de velocitat.

Els coloms amb una Península cronometrada de l'any passat poden ser engabiats a la Península directament per a proves de velocitat.

Per poder ser engabiats a Fons a Gran Fons han d'haver fet una velocitat aquest any.

Els coloms cronometrats de Fons o Gran Fons durant l'any passat, amb una Eivissa, poden anar per tot.

A les proves d'Eivissa es podrà engabiar només el 25 % dels coloms censats.

Les curses de la Península són de lliure inscripció, si bé, és obligació dels socis anotau (el diumenge abans de la data d'engabiar) el nombre de coloms amb els quals vol participar-hi, de no fer-ho així no tindrà dret a engabiar.

La Comissió de Curses podrà retirar els coloms que en el moment d'engabiar presentin senyals de malaltia.

La Comissió resoldrà els casos imprevists que es presentin.

VII Memorial Bernat Vadell

En el mes de desembre de 1995 el Club Colombòfil Lluçmajorer a més de dur a terme les amollades d'entrenament de tots els coloms que properament prendran part a les curses de la temporada columbòfila 1996, que començarà en el mes de febrer amb les amollades d'Eivissa i continuarà a la península en les proves de velocitat, fons i gran fons. Ha desenvolupat, com a cada any, la cursa nadalenca amb cinc amollades des dels següents punts: Cala d'Or, Port d'Andratx, Port d'Alcúdia, Bunyola i Porto Cristo.

La classificació d'aquestes curses ha estat: Cala d'Or: Gil Garau; Port d'Andratx: Julià Monserrat; Port d'Alcúdia: Antoni Oliver; Bunyola: Julià Monserrat; Porto Cristo: Gil Garau.

Classificació general de la Cursa dels Reis: 1.- Julià Monserrat; 2.- Salvador Paniza; 3.- Antoni Oliver.

Dia 19 de desembre de 1995, es va dur a terme, en el local social del Club Colombòfil Lluçmajorer, al bar Pou, el sopar que posava punt final a les curses nadalenques. Aquestes, a més d'esser una

preparació per a les curses de la temporada 1996 que començaran en els propers mesos, són a la vegada un record, de tot cor, dels columbòfils llucmajorers, a en Bernat Vadell, amic de tots nosaltres i, com recordareu, col.laborador en aquesta revista.

El sopar va reunir una vintena de colomistes i amics, que, a més de menjar, molt bé, per cert, parlaren de coloms i fets columbòfils. Dins aquesta festa qui va rebre les màximes atencions per part de tots va esser el guanyador del "VII Memorial Bernat Vadell". En Julià va ser el guanyador, però, com a festa que intenta ser i és aquesta cursa columbòfila, els altres participants no se n'anaren amb les mans buides i tots, els uns i els altres, tingueren una bossa nadalenca.

La festa acabà agraïnt les atencions que tingueren amb tots nosaltres na Carme i en Joan el "bar Pou". ♦

Entre noltros

Naixements

- 1.- Gabriel Terrasa i Atienza, 25 desembre 95. Fill de Maties i Consol.
- 2.- Josep-Lluís Vadell i Benavente, 19 desembre 95. Fill de Josep-Lluís i Maria-Isabel.
- 3.- Aina-Maria Franco i Noguera, 25 desembre 95. Filla d'Emili i Aina-Maria.
- 4.- Josep-Jesús Palmero i Jiménez, 30 desembre 95. Fill de Joaquim i Antònia.
- 5.- Noèlia Lucena i Portillo, 1 gener 96. Filla d'Antoni i Júlia.
- 6.- Antoni-Xavier Pérez i Abinareta, 21 desembre 95. Fill de Josep i Consol.
- 7.- Maria Olmo i Pérez, 4 gener 96. Filla de Daniel i Maria-Àngels.
- 8.- Robert Alcalá i Bauzá, 6 gener 96. Fill de Robert i Maria-Isabel.
- 9.- Francina-Catalina Martí i Capellà, 10 gener 96. Filla d'Antoni i Antònia-Maria.
- 10.- Miriam Cabrera i Monserrat, 17 gener 96. Filla de Manel i Maria.
- 11.- Esther Hurtado i Benítez, 21 gener 96. Filla de Josep-Antoni i Francisca.
- 12.- Pere Horrach i Sánchez, 3 gener 96. Fill de Damià i Maria-Rosari.

Matrimonis:

- 1.- Bartomeu Sastre i Roig - Margalida Duran i Coll, 28 octubre 95. Esgl. de Sant Miquel.
- 2.- Francesc-Xavier Núñez i Domínguez - Andrea-Fabiana Videla i López, 28 desembre 95. Jutjats de Lluçmajor.
- 3.- Josep-Lluís Collado i Ramírez - Maria del Carme Llanera i Díaz, 28 desembre 95. Jutjats de Lluçmajor.
- 4.- Joan-Manel-Josep Cuadrado i Domínguez - Antònia Rodríguez i Da Silva, 28 desembre 95. Jutjats de Lluçmajor.
- 5.- Josep-Manel González i Selma - Eulàlia Marcos i Rincón, 23 desembre 95. Esgl. de Santa Maria Assumpta (Lluçmajor)

6.- Sebastià Bibiloni i Picón - Catalina Ramon i Nicolau, 8 desembre 95. Esgl. Sant Miquel.

7.- Justinià Romero i Díaz - Caritat Hervás i Cepeda, 23 desembre 95. Esgl. Ntra. Sra. de Gràcia.

8.- Francesc-Josep Ochoa i Pareja - Catalina Nadal i Nicolau, 25 novembre 95. Esgl. Sant Miquel.

9.- Jaume Lladó i Jaume - Magdalena Tomàs i Clar, 8 desembre 95. Esgl. Sant Miquel.

10.- Florentí Esteban i García - Josefina Rueda i Navarro, 29 desembre 95. Ajuntament de Lluçmajor.

11.- Sebastià Rubí i Tomàs - Petra Grimalt i Gornals, 29 setembre 95. Esgl. de Porreres.

12.- Antoni Llompart i Suau - Maria-Josep Frau i Aguiló, 13 gener 96. Ajuntament de Santa Maria.

Defuncions

- 1.- Isabel Saletas i Torrens, 26 desembre 95, 77 anys.
- 2.- Sebastià Nadal i Catany, 26 desembre 95, 86 anys.
- 3.- Klaus Otto Dirscherl, 27 desembre 95, 58 anys.
- 4.- Antònia Ballester i Bonet, 30 desembre 95, 106 anys.
- 5.- Thomas-Henry Mayor, 2 gener 96, 84 anys.
- 6.- Mateu Nicolau i Vicens, 1 gener 96, 79 anys.
- 7.- Violet Mabel Jenkins, 28 desembre 95, 95 anys.
- 8.- Esperança Juan i Jaume, 4 gener 96, 87 anys.
- 9.- Felip Pocoví i Vicens, 4 gener 96, 67 anys.
- 10.- Manel Hidalgo i Martín, 18 gener 96, 63 anys.

Nota de la Redacció.- El passat mes de desembre a la relació de Naixements, on deia Maria Vicente Jiménez, havia de dir Marina Vicente Jiménez. ♦

ANTÒNIA ISERN

major

net

Perruqueria unisex

C/. MAJOR, 7 • LLUCMAJOR • TEL. 66 13 59

**FORN DE PA
I
PASTISSERIA**

Ca'n Lluç

Sant Llorenç, 78 - a - Tel. 66 06 69
LLUCMAJOR (Mallorca)

FOTO CLAR

Perfumeria

Reportatges, Fotos d'Estudi, Carnet... i una extensa gamma de productes de perfumeria

- OFERTES EN CAMERES FOTOGRAFÍQUES
- VENDA DE CARETETS

Carrer Nou, 8 - Tel. 66 06 32 - Lluçmajor

Passatemps

Sopa de lletres

18 Malnoms de Lluçmajor que comencen amb la lletra "P"

P	L	P	A	P	H	O	P	A	R	P	O	A	E	P	F	P	A
O	L	O	R	F	U	L	P	G	P	V	U	S	T	P	P	D	Z
P	L	F	A	T	A	T	A	O	P	F	S	A	P	Y	Z	A	R
I	E	A	E	B	L	O	T	T	R	U	M	U	N	P	G	E	P
B	R	U	A	L	X	P	E	A	P	U	R	R	I	B	D	P	A
P	A	L	F	O	T	I	S	I	R	I	E	P	L	U	A	R	B
P	S	C	T	P	A	P	T	F	M	T	A	Z	U	Y	P	A	E
C	A	I	L	V	T	V	M	O	S	S	R	P	C	A	R	Y	P
I	P	S	X	L	C	P	A	E	E	G	A	X	I	D	U	Z	S
P	M	N	P	A	G	T	L	Y	T	P	P	D	P	R	P	N	M
T	U	E	F	M	X	A	P	T	E	O	R	O	U	M	O	P	P
I	A	L	L	G	D	C	J	M	S	S	R	U	R	P	S	U	S
A	O	L	U	R	P	X	R	X	N	R	D	J	V	T	U	B	N
T	J	O	E	V	C	L	P	J	O	T	M	A	Y	A	E	I	P
U	I	P	U	P	U	T	D	X	P	T	L	U	P	L	B	L	M
P	O	P	D	T	A	S	S	A	T	R	O	P	B	T	O	U	L

Solució del mes passat

- Atenes (1896)
- París (1900-1924)
- Saint Louis (1904)
- Londres (1908-1948)
- Estocolm (1912)
- Anvers (1920)
- Amsterdam (1928)
- Los Angeles (1932-1984)
- Berlín (1936)
- Hèlsinki (1952)
- Melbourne (1956)
- Roma (1960)
- Tokyo (1964)
- Mèxic (1968)
- Munic (1972)
- Montreal (1976)
- Moscou (1980)
- Seül (1988)
- Barcelona (1992) ♦

42

Pes forat d'es moix

Enguany la climatologia ha afavorit la reproducció de la processionària. Anant per la carretera de s'Arenal o cap a Ciutat es veuen zones de pinar arrassades per l'oruga. Actualment el mal ja està fet. L'oruga baixa per amagar-se dins la terra i convertir-se en crisàl·lida. Però si el proper any es multiplicàs com ho ha fet enguany, aquest seria desastrós per a les poques zones verdes que ens queden.

Per això, des d'aquest racó, suggerim que els responsables del nostre Ajuntament facin les passes pertinents per tal que la Conselleria d'Agricultura i de Pesca, per al proper cicle vital de l'oruga, hi posi tots els mitjans necessaris per, si no aturar, almenys controlar l'increment que hi ha hagut enguany.

Si hi ha qualche sistema més efectiu que les "bosses trampa", que l'emprin; si no, que en posin més. Posant-ne unes quantes als costats de la carretera sembla que és el que es pretén,

més que no enganyar les cuques, és enganyar els conductors mostrant una preocupació per part de la Conselleria que si hi és, és manca de tota efectivitat. ♦

SYP

AL VOSTRE SERVEI

*Ara que ve el temps de quaresma,
vos aconsellam que visiteu
la nostra exposició de congelats*

Agraïm la vostra visita

LA MILLOR BOTIGA DE CADA DIA

C/. Nicolau Taberner, 39 - Tels. 12 06 97 - 12 06 98

MICRA desde 1.196.000 ptas.*

PRIMERA desde 1.936.000 ptas.*

TERRANO II desde 2.834.000 ptas.*

SERENA desde 2.234.000 ptas.*

ALMERA desde 1.966.000 ptas.*

Seas como seas hay un Nissan pensado especialmente para ti.

*MVP recomendada IVA, impuesto de Matriculación (excepto Sevilla), transporte, seguro Asistencia y asesoramiento vehiculo (coste incluido en matrícula y Bases). Oferta válida para unidades en stock matriculadas antes del 31 de mayo. Equipamiento disponible según versiones. Una financiación con condiciones con NISSAN FINANCIACION

INTERNET: [HTTP://WWW.NISSAN.ES](http://www.nissan.es)

AUTO NOGUERA, S.A.

GREMIO CARPINTEROS, 28 · POLIGONO SON CASTELLO · TEL. 29 58 50 · PALMA DE MALLORCA
ARAGON, 33 · TEL. 46 14 64 · PALMA DE MALLORCA
AGENTE OFICIAL: TRF MOTOR · C/ BISBE ROIG, 63-A · TEL. 12 01 23 · LLUCHMAJOR

AHORA
Nissan

Rubí Automóviles Llucmajor, S.L.

Ctra. Arenal s/n - Tel. 66 02 34 - 66 16 18

COCHE DEL AÑO EN ESPAÑA 1994

La prensa especializada no podía equivocarse al elegir al SEAT Ibiza Coche del Año en España 1994(*). Un automóvil fruto de la tecnología alemana más vanguardista. Construido en la fábrica más moderna de Europa: Martorell. Un nuevo concepto automovilista que recupera el placer y la alegría de conducir. Con seguridad y excelentes prestaciones. El mejor equilibrio entre calidad y precio. Un reconocimiento, de los que más saben, a la elección de miles de conductores. Al futuro de una gran empresa. Un éxito del que tu también puedes participar probándolo en tu Concesionario SEAT. Y beneficiándote de unas condiciones de compra únicas. Para llevarte el mejor Coche del Año. Como tu quieras. Descubrela.

EMOCIÓNATE

CUANDO LO PRUEBAS SABRAS EL PORQUE

EN TODA LA RED DE CONCESIONARIOS SEAT

AUTO-ELECTRIC Barceló S.L.

Ronda del Ponent, 26 - Tel. 66 01 70 (LLUCMAJOR)

8.497.-

11.368.-

16.045.-

7.366.-

Anunciado
en TV

14.523.-

16.180.-

14.581.-

13.282.-

19.100.-

7.714.-

59.900.-

31.035.-